

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMĂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 17.

Joi, 7 Mai 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) POLITICA EXTERNĂ :		c) MINORITARE :	
Presa franceză	342	Presa iugoslavă	343
„ italiană	342	d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
„ iugoslavă	342	Presa austriacă	343
„ belgiană	342	„ greacă	344
„ bulgară	342	e) POLITICA SOCIALĂ :	
b) POLITICA INTERNĂ :		Presa franceză	344
Presa franceză	343	f) ARTĂ ȘI CULTURĂ :	
„ germană	343	Presa franceză	344
„ iugoslavă	343	„ italiană	344
		„ bulgară	345

	Pag.
II. CONFERINȚELE DELA BELGRAD	
Presa iugoslavă	345
„ greacă	346
„ franceză	346
III. CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANȚIUNILE	
Presa italiană	348
„ engleză	348
„ franceză	351
„ germană	352
„ elvețiană	354
„ sovietică	354
„ suedeză	355
IV. DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO	
Presa germană	355
„ franceză	356
„ engleză	357
V. CĂLĂTORIA LUI SIR AUSTEN CHAM- BERLAIN ÎN EUROPA CENTRALĂ	
Presa engleză	358
„ iugoslavă	358

	Pag.
VI. ALEGERILE DIN FRANȚA	
Presa franceză	358
„ germană	359
„ sovietică	359
„ evreiască din străinătate	360
VII. VIZITA D-LUI KOSCIALKOWSKI LA BUDAPESTA	
Presa austriacă	360
„ cehoslovacă	360
„ iugoslavă	360
„ franceză	361
„ germană	361
„ engleză	362
„ maghiară	362
„ sovietică	362
„ polonă	362
VIII. PROBLEMA AUSTRIEI	
Presa austriacă	363
„ iugoslavă	363
„ elvețiană	363
IX. MOARTEA REGELUI FUAD AL EGIPTULUI	
Presa engleză	364
„ franceză	364
„ italiană	364

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

POLITICA EXTERNĂ

Presa belgiană.

Presa franceză.

LA TRIBUNE DES NATIONS din 30 Aprilie publică:

„In unele cercuri s'au răspândi, fără încetare, zvonurile cele mai alarmante cu privire la situația internă a României. Se anunța un reviriment senzațional în politica externă română.

„D. Titulescu s'a înapoiat de curând la București. Rezultă din convorbirile pe care marele om de Stat le-a avut cu principalii conducători politici, că principiile politicii externe ale țării rămâne intangibile. Agitatorii se potolește. Increderea renaște.

„Optimiștii de astă dată, au avut dreptate. Faptul se întâmplă atât de rar, încât merită să fie semnalat...“

LE MATIN și LE QUOTIDIEN din 5 Mai, reproduc pasagi din discursul rostit de d. Madgearu cu ocazia congresului regional al partidului țărănist.

„Costul ministrului de finanțe a spus între altele: „Partidul național-țărănist se va opune oricărei încercări de schimbare în orientarea politicii externe a României, cu atât mai mult, cu cât Germania histerică dă sprijinul ei revendicărilor maghiare, fiind convinsă că în cuprinsul fruntarilor noastre este destul pământ pentru coloniști germani“.

In numărul din 3 Mai, LE TEMPS publică o corespondență din București, despre situația politică, în care examinând acțiunea guvernului pe de o parte și propaganda germană pe de altă parte, ajunge la concluzia următoare:

„Politica d-lui Titulescu, care este politica permanentă a României, continuă. D. George Tătărescu, în condiții grele și ingrate va continua să săvârșească opera sa de guvernare. D. Mihalache în opoziție face ceea ce împrejurările îi comandă pentru pregătirea națiunii în vederea luptei hotărâtoare contra puhoiului rasist care se revarsă în acest moment asupra Europei“.

Presa italiană.

Ziarul LA VOCE d'ITALIA din Roma, cu data de 26 Aprilie, publică o corespondență din București, în care reproduce declarațiile d-lui ministru Titulescu, făcute presei, asupra situației politice internaționale și a politicii externe a României. Adaugă apoi că zvonurile, asupra unei remanieri a guvernului sunt neîntemeiate.

Sub titlul „Titulescu optimist asupra situației europene, după întrevăderea cu Regele Carol“, ziarul GIORNALE DI SICILIA, care apare la Palermo, redă declarațiile d-lui Titulescu făcute presei.

Presa iugoslavă.

Sub titlul „Gravitatea situației internaționale necesită o solidaritate între politica Înțelegerii Balcanice și a Micii Înțelegeri, spune d. Titulescu“ ziarul VREME din 27 Aprilie publică o corespondență din București în care se ocupă de audiențele d-lui prim-ministru Tătărescu și a d-lui ministru Titulescu la M. S. Regele. Ziarul reproduce în întregime declarația făcută de d. ministru Titulescu, reprezentanților presei la înapoierea d-sale dela Sinaia.

LA GAZETTE DE BRUXELLES din 14 Aprilie publică sub titlul „Scrisoare din România“, următorul articol al corespondentului său particular la București:

„Dacă în lupta între partidele politice române, întru-buințarea tuturor mijloacelor este de uz curent, nu este mai puțin adevărat că în ce privește politica externă, condusă cu strălucire de d. Titulescu, aceleași partide și-au impus până astăzi, și cu drept cuvânt, o rezervă patriotică.

„In diferite rânduri, reprezentanții cei mai autorizați ai formațiunilor politice române, au adus dela înălțimea tribunei parlamentare, mărturia lor de admirație ministrului afacerilor străine, exprimându-i în numele țării, adeziunea lor desăvârșită față de acțiunea pe care o desfășoară în folosul României, pentru salvagardarea păcii europene.

„Ori, câțiva conducători ai opoziției parlamentare au crezut de cuviință, tocmai în aceste ore grele, să intervie pentru a cere convocarea Comisiei afacerilor străine. Este oare cazul, de a cere, fără întârziere, lămuriri personale d-lui Titulescu?

„Oare acțiunea d-sale diplomatică nu este destul de clară și de cunoscută?

După toate probabilitățile această sete de informații este o simplă manevră politică menită să creeze greutate guvernului.

In loc de a replica în domeniul intern, ceea ce era logic și firesc între adversari politici hotărâți, opoziția caută gâlceavă guvernului invocând texte, știind perfect că preocupările de acest ordin domină mai ales opinia. Se știe că ministrul afacerilor străine al României, d. Titulescu, s'a menținut totdeauna în afară și deasupra partidelor. De aceea nu putem aproba ca unii să exploateze absența sa în scopul vădit de a stârni agitații interne. Această metodă este regretabilă, căci guvernul și ministrul afacerilor străine nu trebuie să fie sustrași dela datoria care le incumbă de a veghea fără încetare la salvarea țării. Astăzi, mai mult ca ori când, o elementară datorie patriotică, impune oamenilor de Stat, în materie externă, de a evita orice echivoc, și tot ce — chiar de departe — ar fi de natură să micșoreze forța neîndoelnică a sentimentului unanim al țării.

„Politica externă trebuie să rămână în afară de fluctuațiile politicii interne, dacă se dorește într'adevăr, o continuitate în afacerile externe ale țării“.

Presa bulgară.

LA PAROLE BULGARE din 30 Aprilie, sub titlul: „Balcami în Pace“, publică un editorial în care, ocupându-se de relațiile româno-bulgare, constată că acestea au intrat într'o fază nouă:

„Fără pompă, nici sgomot, scrie oficiosul bulgar, au început negocieri în vederea reglementării chestiunilor litigioase, care arunceau mereu o umbră asupra raporturilor, de altfel cordiale, dintre cele două țări. După un studiu prelungit, aceste chestiuni sunt puse pe tapet și voim să sperăm că, de data aceasta, animați de bună voință și de cele mai bune intenții, cele două părți vor ști să ajungă la un aranjament general asupra tuturor punctelor.

„Aceste elemente noi, pe care relațiunile interbalcanice le înregistrează sunt simptome foarte caracteristice ale

stării de spirit care domnește în această parte a Europei. Pe când în Occident se vorbește de sancțiuni și de războiu, în Balcani nu se vorbește decât de înțelegere și de pace. Statele balcanice se pot felicita de acest lucru și trebuie să-și ia angajamentul pentru viitor că nu se vor lăsa câștigate de mania războinică ce a cuprins Europa și care conține germele celor mai grozave catastrofe pentru națiunile europene“.

POLITICA INTERNĂ

Presa franceză.

LA RÉPUBLIQUE din 24 Aprilie analizează pe larg discursul rostit de d. Tătărescu, președintele Consiliului, la inaugurarea bustului ridicat pentru comemorarea lui Ion Duca. Ziarul scrie între altele:

„Cu acest prilej, d. Tătărescu a apărut opera guvernului pe care îl prezidă și îndeosebi acțiunea lui internațională. El a subliniat mai întâi valoarea unei îndreptări a finanțelor române, îndreptare prelungită prin echilibrul bugetar și înviorarea creditului public și privat.

„El a examinat apoi mijloacele folosite de Guvernul Român pentru a făuri un instrument de apărare în măsură de a face față tuturor împrejurărilor.

„Vorbind de campania dusă contra guvernului, d. Tătărescu a arătat că adversarii săi au organizat de fapt două campanii: una de discreditare și una de răsturnare. Prima se întemeiază pe insinuări, transformate, în ultimul timp, în învinuiri directe, menite a crea o atmosferă de confuzie înăuntru și în afară. Această campanie acuză guvernul de a fi susținătorul, în mod fățiș sau indirect, al partidelor de dreapta, tolerând și stimulând excesele săvârșite de unele dintre ele.

„Ajungând la excesele săvârșite de studenți la recentul congres dela Târgu-Mureș, președintele Consiliului constată că acest congres, care urma să fie o manifestație a adevăraților reprezentanți ai studențimii și, în consecință, o manifestație de ordine și de idealism, a degenerat într'un congres politic, întovărășit de acte de desordine și de excese, violând atât legea disciplinei universitare, cât și legile penale.

„Aceste acte și aceste excese au fost imediat deferite justiției, care nu va lipsi de a promulga sancțiunile de rigoare, dacă este cazul“.

Ziarul subliniază credința guvernului Tătărescu față de politica externă a României și reproduce întregul pasaj din discursul d-lui Tătărescu, referitor la această problemă.

Presa germană.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 24 Aprilie, sub titlul „Apelul de împăcare către români“ și cu subtitlul „Cuvântul sever al lui Tătărescu asupra situației interne“, publică un scurt articol de comentariu despre recentele declarații politice, făcute de d. prim-ministru G. Tătărescu, la Ploești, cu prilejul desvelirii bustului lui I. G. Duca, în care stăruie asupra importanței acestor declarații, scriind:

„Președintele de consiliu Tătărescu a făcut, la Ploești declarații politice importante asupra politicii interne și externe a României, exprimându-se categoric împotriva „metodelor agresive“ ale partidelor de dreapta ca și împotriva unor anumite metode de propagandă politică desmățată și păgubitoare sau turburătoare a liniștii interne, anunțând măsuri severe de oprirea unor asemenea mijloace de luptă.

„In privința minciturilor naționale, d. Tătărescu a declarat că guvernul român nu poate îngădui nimănu

practicarea unei politici agresive sau de distrugere a minorităților etnice, procesul de asimilarea lor fiind opera timpului și a bune înțelegeri cu națiunea română.

„Despre politica externă, primul-ministru român a spus că ea își urmează tradiția ei pe principiile fundamentale ale păcii, respectării tratatelor și întreținerii amicitțiilor României, fără să fie de loc înrîurită de evenimente și deosebiri politice interne.

„D. Tătărescu și-a încheiat declarațiile cu un apel adresat tuturor românilor ca să sfârșească odată cu toate certurile, în interesul superior al patriei.

„Aceste declarații, încheie ziarul, au avut un mare răsunet în țară, atât în opinia publică, cât și în cererile politice adversare.

Presa iugoslavă.

Cotidianul belgrădean POLITIKA din 24 Aprilie, sub titlul „D. Tătărescu apără politica guvernului său“, publică o corespondență din București, însoțind-o de fotografia primului-ministru român, în care reproduce fragmente din discursul d-lui Tătărescu la inaugurarea monumentului lui Ion Duca, la Ploești:

„Premierul român, scrie ziarul, a schițat în linii generale activitatea națională a guvernului său și a expus programul pentru viitor.

„D. Tătărescu, continuă ziarul, a căutat să evidențieze linia ce desparte cabinetul național-liberal de partidele de stânga.

„Cu această ocazie, d. Tătărescu a subliniat totodată tradiția politice externe române, care rămâne credincioasă tratatelor de pace, alianțelor și prieteniiilor sale“.

Ziarul VREME cu aceeași dată, publică sub titlul „D. Tătărescu împotriva propagandei partidelor de stânga“, o corespondență din București, în care referindu-se la discursul sus citat al d-lui prim-ministru, subliniază în special pasajul privitor la politica externă a României, care rămâne credincioasă alianțelor sale.

MINORITARE

Presa iugoslavă.

Ziarele VREME și POLITIKA din 25 și 26 Aprilie publică lungi corespondențe din Timișoara cu următoarele titluri: „Sârbii în România. La Timișoara se va construi o casă națională culturală iugoslavă cu internat. Sârbii au desfășurat o vie activitate culturală de când a fost pusă în vigoare convenția școlară. Societatea sârbilor din România va proceda, în scurt timp, la zidirea casei naționale sârbe la Timișoara. O frumoasă manifestație la Timișoara. Primul congres al cântăreților sârbi din România. La congres au participat 15 coruri“.

In aceste corespondențe ziarele belgrădene descriu activitatea asociațiilor culturale iugoslave din România și își exprimă toată mulțumirea pentru acordarea „unui loc dintre cele mai frumoase în centrul orașului Timișoara“ spre a se construi pe el casa națională culturală iugoslavă.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa austriacă.

DIE BÖRSE din 30 Aprilie, într'o corespondență din București, scrie între altele:

„De 20 de zile a intrat în vigoare noul regim, în urma căruia se permite comerțul liber cu coroane cehoslovace. Totuși nu se poate constata o mișcare pe piață. Exporta-

torii nu găsesse cumpărători de coroane cehoslovace, din cauză că Banca Națională n'a dat încă aprobarea pentru cumpărarea de coroane cehoslovace.

Presă greacă.

LE PROGRÈS din 1 Mai anunță că în curând va avea loc la București o conferință româno-bulgară, care va hotărî definitiv construirea podului pe Dunăre între Bulgaria și România.

POLITICĂ SOCIALĂ

Presă franceză

Revista L'ORDRE NOUVEAU publică în numărul său din Aprilie, sub titlul „România și noi“, următorul articol al d-lui Jacques Lassaigne:

„Pentru marea majoritate a francezilor, România este o țară care nu este civilizată decât în măsura în care copiază Franța. Suntem foarte bucuoși de a primi pe români care vin (veneau mai mult în alte vremuri) să-și cheltuiască banii în Franța. Se tratează afaceri cu ei; le vindem cărți, ziare, le procurăm o hrană așa zisă spirituală. Dar aceasta nu presupune cel mai mic schimb, căci niciodată un francez nu merge în România pentru a-și însuși ceva la rândul său. Ignorăm totul în ce privește această țară, atât bogățiile ei morale, cât și cele vegetale. Și totuși, dacă se întâmplă că românii să-și dea seama bunăoară, că nu au nicidecum nevoie de noi, resimțim o surprindere extremă. Iar francezii, față de popoarele care se scutesc de influența lor, nu mai găsesc alt argument decât acela de a le taxa de germanofilie.

„În realitate România este o țară care începe să aibe conștiința de sine. Tineretul român în întregime, nu se gândește nici la Franța, nici la Germania, ci la propria misiune, știind bine că numai în aceasta constă viitorul. Nimeni nu se mai rușinează în România de a vorbi românește și de a petrece vacanțele în Carpați. Acest popor are nevoie de a se concentra și de a se dezvolta în adâncime. Fenomenul, de altfel, este prea natural și destul de general, pentru ca să fie cazul de a ne arăta surprinși. Dar augurii noștri, bineînțeles, nu văd mai departe decât aparențele. Ei discernă în atitudinea română latura reacționară, fără însă a descoperi cauzele profunde care o însuflețesc. Se știe în Franța că în dosul fațadei dărăpămate a amicitiei franco-române, se ridică o generație violentă, uneori ostilă, veșnic nepăsătoare, hotărâtă de a trăi numai pentru dânsa. Ni se vorbește cu teorie de Garda de Fier, fără a șocoti că există o mișcare mult mai profundă și mai generală decât aceea care se manifestă prin excesele cătorva. Iată ceea ce am văzut la București și ne-a părut infinit mai semnificativ decât toate agitațiile de stradă și toate discursurile. Există o instituție de fundație regală (și sunt convins că actualul Suveran este cât se poate de dispus să privească spre tineretul țării sale), în care, sub conducerea unui fost ministru, care este un mare cărturar, d. Gusti, o întregă pleiadă de tineri intelectuali, profund devotați ideii de patrie, se străduiesc să reînvie datinele strămoșești, salvagardând cele pe cale de dispariție și favorizând înflorierea celorlalte.

„Această operă este posibilă, căci România trăiește și astăzi din tradițiile ei.

„Masa țărănească română, care este extrem de sănătoasă, reprezintă peste 85% a întregii populații. Grație acestei mase țărănești, România a fost ferită până astăzi

de excesele mașinismului occidental. O înțeleaptă reformă agrară, care a realizat repartitia domeniilor în mici proprietăți, a îngăduit o adaptare mai justă a producției agricole față de consumație, în momentul chiar când marea agricultură era lovită de criză. Astfel România, în ciuda unor mari greutăți financiare, este una din țări unde viața e ușoară.

„Opera Institutului Carol, nu este numai sociologică. Cei care au colaborat, dacă au constituit la început o adevărată metodă sociologică, au ajuns astăzi la stadiul încheierii, iar această metodă nu este pentru ei un ce abstract, ci mijlocul de a grăbi renașterea unei mari Români tradiționale.

„Fiecare an, în cursul verii, echipe de studenți, merg să locuiască în sate, unde duc aceeași viață ca și țărani. Ei participă la aceleași munci, și totdeauna creează dispensarii, locuri de întruniri, șezători; în fine, ei colecțiază tot ceea ce poate interesa folklorul național și vechiul drept românesc. Ei arată țăranilor frumusețile obiceiurilor lor (care au dăinuit puternice și pline de viață în România).

„Institutul care a întrunit astfel o documentație de seamă, publică o revistă săptămânală, de formă populară, care este trimisă în fiecare sat, pentru a continua opera misiunii. Acest lucru este posibil, căci există o viață comunitară foarte puternică în satele românești.

„Satul, care a fost totdeauna celula de salvagardare a țăranului român, impune tuturor, legile și obiceiurile trecutului. Importă numai de a ține seama de aceste realități esențiale și de a le federaliza.

„Inteligența efortărilor Institutului Carol este atestată de excelența rezultatelor obținute și de interesul pe care-l stârnește la toți tinerii români. Cea mai mare parte din tinerii intelectuali români au găsit în această instituție un mijloc de a se afirma în mod concret.

„Cât despre noi, trebuie să privim cu cea mai mare simpatie această operă în care se plasmuește cu siguranță România de mâine.

„Prea mult timp a dăinuit moda ca țara noastră să fie patria intelectuală și morală a românilor. Noi nu avem nimic de câștigat în urma unei astfel de dependențe menite cu timpul să cadă în desuetudine. În numele legăturilor de amicitie pe care le întreținem cu această țară, trebuie dimpotrivă să dorim a vedea în ea o națiune liberă“.

ARTĂ ȘI CULTURĂ

Presă franceză.

LA TRIBUNE DES NATIONS din 30 Aprilie, consacrată sub semnătura d-lui Frédéric Polleches, un articol elogios operei picturale a d-nei Rădulescu expusă recent la Paris, care evocă în mod fericit România „cu diversitatea de culori și contrastele isbitoare“ care caracterizează această țară.

„D-na Rădulescu, constată ziarul, a creiat într'adevăr, ceva nou. Pietura ei este cu totul națională și prin aceasta excepțională.

Nu o vor simți decât singurii aceia care au văzut și simțit România“.

Presă italiană.

Ziarul CORRIERE ADRIATICA din Ancona, ocupându-se de activitatea „Institutului de studii Române“, spune că printre oratorii cari au vorbit la acest institut, d. prof. N. I. Herescu, a dezvoltat teza sa despre influența lui Orațiu asupra literaturii românești.

Presa bulgară

Ziarul MIR din 27 Aprilie publică sub titlul „Polonia și România“, un articol în care ocupându-se de recentul congres internațional istoric ce a avut loc la București, subliniază discursul d-lui Halecki, delegatul Poloniei, în

care cunoscutul profesor polon s'a ocupat de apropierea dintre popoarele polon și român, spunând între altele: „Polonii, deși slavi de origine, au adoptat însă civilizația latină, fapt ce trebuie să servească drept imbold pentru o apropiere între cele două popoare nu numai din cauza vecinătății, ci pentru securitatea mamei lor comune, civilizația latină“.

CONFERINȚELE DELA BELGRAD

Presa iugoslavă.

L'ECHO DE BELGRADE din 29 Aprilie, sub titlul „Belgradul punct de atracție“, scrie în legătură cu viitoarele două conferințe ale Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice, care vor avea loc în capitala Iugoslaviei:

„Europa este profund turburată de repercusiunile conflictului italo-etioopian și de ruptura angajamentelor internaționale, în speță, tratatul dela Versailles, acordurile dela Locarno, tratatul dela St. Germain. Nereușita acțiunii geneveze, neînțelegerile între marile puteri, intrigile revizioniste au creat pretutindeni o climă de nesiguranță.

„Statele membre ale Înțelegerii Balcanice și ale Micii Înțelegerii, care și-au propus ca scop de a veghea la ordinea stabilită în două largi zone ale Europei, ar lipsi la datoria lor dacă nu s'ar concentra asupra măsurilor de luat pentru a se împotrivi oricărei noi încălcări a tratatelor.

„Înțelegerea balcanică este direct interesată de zdruncinul provocat de războiul italo-etioopian în toate țările riverane ale Mediteranei. Ca dovadă, chestionarul englez adresat odinioară Greciei, Turciei și Iugoslaviei asupra eventualelor obligațiuni ale Statelor membre ale Societății Națiunilor. Altă dovadă, inițiativa luată de Turcia în vederea modificării statutului actual al Strâmtorilor. Situația în Mediterană va fi deci obiectul unui studiu amănunțit în cursul sesiunii Consiliului Înțelegerii balcanice.

„Înțelegerea balcanică nu va întâmpina nicio greutate în realizarea unui acord, deoarece fiecare din Statele semnatare ale pactului dela Atena a ajuns la convingerea că siguranța celorlalți este garanția propriei sale siguranțe. Această idee conducătoare va inspira totdeauna examinarea tuturor chestiunilor la ordinea zilei.

„Nu mai puțin încărcată va fi ordinea de zi a sesiunii extraordinare a Micii Înțelegerii. Toate marile probleme europene au repercusiuni în regiunea dunăreană. Și oricât de larg ar fi domeniul balcanilor, sfera intereselor dunărene este și mai vastă. Raporturile Germaniei cu Cehoslovacia, acordurile tripartite dela Roma, violarea tratatului dela St. Germain de către Austria, amenințările revizioniste ale Ungariei, toate aceste chestiuni distincte, și totuși pendinte unele de altele, sunt legate de marea problemă a siguranței colective.

„Criza dela Geneva și a tratatelor, agravată de divergențele între puterile occidentale, trebuie să găsească Mica Înțelegere mai unită și mai hotărâtă ca oricând. Cele trei State au realizat de mult unitatea programului lor; ele vor aplica în toate chestiunile examinate la Belgrad, unitatea de acțiune“.

Toate ziarele iugoslave din 3 Mai subliniază că timp de 4 zile Belgradul va fi un centru important nu numai

pentru politica balcanică dar și pentru politica Europei Centrale. Cea mai mare atențiune se dă îndeosebi delegației grecești, care este și cea mai numeroasă, compusă din d-nii: Metaxas, Politis și Melas.

Ziarele amintesc apoi discuțiile din presa elenă, asupra pactului balcanic, subliniind că toți șefii de partide și-au arătat punctele de vedere. În modul acesta, ceea ce va spune d. Metaxas la Belgrad, va fi spus în numele întregii Grecii.

Totodată, ziarele sunt pline de laude la adresa d-lui Metaxas, spunând între altele că el este omul zilei. Dar fiindcă a obținut vot de încredere, încoronat de consimțământul aproape al tuturor partidelor, d. Metaxas este stăpânul situației din Grecia pe timp de cinci luni.

Ziarele laudă dinamismul de care a dat dovadă d. Metaxas în politică, dinamism care a fost întotdeauna îndreptățit de evenimente.

VREME din 3 Mai, la rubrica „Timpul nou“, relevă că conferința reprezentanților Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice este așteptată cu un deosebit interes, „fapt ce se evidențiază prin sosirea unui mare număr de ziariști străini“:

„Faptul acesta arată importanța ce se dă acestei conferințe în străinătate. Cu toată modestia noastră, trebuie să recunoaștem că multe discordii europene au putut fi aplanate din inițiativa Micii Înțelegeri. Dorința noastră modestă este ca și acuma eforturile actualei conferințe să poată corespunde importanței care se atribuie Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice, în marea operă a securității și păcii europene“.

Același ziar publică, sub titlul: „In ajunul întrevederilor dela Belgrad“, un articol, în care, relevând importanța actualului conferințe dela Belgrad, adaugă că „în cele patru zile cât va dura această conferință, Belgradul va deveni centru, nu numai pentru politica balcanică, ci și pentru politica central europeană“.

„Cancelariile diplomatice ale întregii Europe își vor concentra toată atenția lor asupra hotărârilor dela Belgrad. Prezența d-lor: Metaxa, Titulescu, Rustu Arăs, Krofta și Stoiașinoviciei sunt cea mai bună garanție pentru importanța hotărârilor ce se vor elabora la Belgrad pentru purificarea atmosferei europene și a orizontului european“.

Ziarul POLITICA din Belgrad, cu data de 3 Mai, publică sub titlul: „Înțelegerea Balcanică. Ce se poate uita și ce nu“, un lung editorial al d-lui d. Jiv. Balugjici, în care autorul, după ce face un scurt istoric al organizării popoarelor balcanice după război, precum și situația popoarelor balcanice înainte de război, remarcă importanța Înțelegerii Balcanice, care este unul din stâlpii pe care

se sprijină securitatea colectivă și subliniază lealitatea Statelor pactului balcanic, care caută întotdeauna să-și respecte obligațiile sale față de Societatea Națiunilor.

Autorul evidențiază necesitatea unei consolidări mai apropiate între Statele balcanice, printrucă Balcanul, „care este un fragment al unei mari unități ce se cheamă Europa, colaborând la menținerea păcii în ea, își va putea asigura propriul său viitor“.

Același ziar din 4 Mai, sub titlul: „D. D. Metaxas, Titulescu, Rustu Aras și Stoiadinovici, deschid astăzi conferința pentru întărirea consolidării în Balcani“, descrie cu toate amănuntele deschiderea conferinței, sosirea delegațiilor străine, vizitele care au fost făcute, schițând totodată și programul de lucru, precum și un rezumat al tuturor chestiunilor ce se vor discuta la actuala conferință balcanică.

Toate ziarele iugoslave din 4 Mai salută sosirea delegațiilor care vor lua parte la reuniunea Înțelegerii Balcanice. Presa subliniază că prima manifestare a d-lor Metaxas și a lui Rustu Aras, care a mișcat inimile tuturor iugoslavilor, a fost un gest de pietate față de memoria Regelui Alexandru, realizatorul pactului balcanic.

Ziarul VREME din 3 Mai reproduce declarațiile făcute de d. Metaxas, președintele de consiliu grec, corespondentului său din Atena:

„Sunt deosebit de fericit, a declarat, între altele d. Metaxas, că plec în capitala Iugoslaviei, spre a colabora cu colegii mei din Înțelegerea Balcanică, grupare care reprezintă cea mai bună garanție de pace în orientul apropiat. Înțelegerea Balcanică a și dat numeroase dovezi a însemnătății sale. Intr'o perioadă ca cea actuală, trei ani sunt suficienți pentru a se ajunge la maturitate. Putem afirma față de toată lumea, fără teamă de a fi desmințiti, că aceasta este cazul cu Înțelegerea Balcanică, încheiată în cadrul Societății Națiunilor și care constituie un aport însemnat la opera de consolidare a păcii și de menținere a ordinii pe continent, îndeosebi în Balcani, garantând, în același timp, securitatea și integritatea teritorială a semnatarilor“.

Același ziar publică, sub titlul: „Balcanii și Europa centrală“, o corespondență din Belgrad, prin care, anunțând deschiderea conferinței Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice, relevă că amândouă conferințele au concentrat atenția sferelor diplomatice străine.

Toate ziarele iugoslave din 7 Mai, consacră închiderii lucrărilor consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice lungi articole, care sunt urmate de publicarea textului integral al comunicatului oficial și al declarațiilor făcute de membrii consiliului.

Ziarul VREME sublinează îndeosebi faptul că rezultatele substanțiale obținute, așa cum au fost precizate în comunicatul final, constituie un răspuns categoric la unele aprecieri sceptice, formulate la începutul sesiunii consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice de către cel care ar dori ca membrii Înțelegerii Balcanice să fie divizați. „Solidaritatea dintre membrii acestei grupări, spune VREME, a fost și mai mult întărită prin conferința dela Belgrad, a cărei importanță nu poate scăpa nimănui“.

Ziarele relatează de asemenea manifestările cordiale de prietenie prilejuite de plecarea d-lor Metaxas și Rustu Aras, primul mergând la Atena, iar al doilea la Paris. Ei au fost petrecuți la gară de toți reprezentanții Înțelegerii Balcanice și de d. Krofta, ministrul afacerilor străine al Cehoslovaciei, iar despărțirea a avut loc într'o atmosferă de mare cordialitate.

Ziarul POLITIKA, comentând sosirea la Belgrad și d-lui Krofta și pelerinajul pe care ministrul cehoslovac

l-a făcut la Oplenatz pentru a se înclina la mormântul marelui Rege Alexandru I, scrie între altele:

„Stimulați de rezultatele rodnice ale sesiunii Înțelegerii Balcanice, reprezentanții Micii Înțelegeri au început ieri după amiază lucrările lor. Deși se exercită asupra unei alte sfere de interese, lucrările lor sunt în strânsă legătură cu acelea ale consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice, căci — după cum s'a exprimat d. Rustu Arras — „două treimi din Mica Înțelegere constituie jumătate din Înțelegerea Balcanică“.

Vorbind despre personalitatea d-lui Krofta, ziarul scrie că deși ministrul afacerilor străine al Cehoslovaciei este un om nou, linia sa de conduită rămâne credincioasă aceleia pe care a fixat-o iluștrul său predecesor, d. Beneș, împreună cu colegii săi din Mica Înțelegere. D. Krofta a arătat el însuși că este continuatorul fidel al acestei politici.

„Intr'o armonie desăvârșită și cu o perfectă înțelegere a intereselor comune, continuă POLITIKA, miniștrii Micii Înțelegeri au pășit ieri la examinarea situației generale din Europa. Astăzi, consiliul permanent va începe examinarea problemelor concrete care interesează cele trei țări ale Micii Înțelegeri“.

Presă greacă

LE MESSENGER d'ATHÈNES din 3 Mai scrie despre Conferința dela Belgrad:

„Cei patru miniștri ai afacerilor străine, dintre care doi sunt șefi de guvern, posedă toate datele asupra cărora se va întemeia atitudinea comună a țărilor lor.

„Dacă rolul Înțelegerii Balcanice este precis și dacă Înțelegerea trebuie să se limiteze în domeniul și rațiunea ei de a fi, care este regiunea balcanică, tocmai din cauza acestor restricțiuni vitale ea este nevoită să țină seama de toate evenimentele care se succedă în jurul ei. Cele mai îndepărtate au repercusiunile lor în Balcani. Astfel, după denunțarea clauzelor militare ale tratatului dela Versailles, a survenit violarea clauzelor tratatului dela St. Germain, și este vorba, în ciuda desmințirilor oficiale, de denunțarea viitoare a clauzelor militare ale tratatului dela Neuilly.

„Independent de amenințarea latentă, lupta de influențe este condusă cu intensitate. Două țări balcanice, care erau considerate ca legate de Franța, suportă presiunea germană.

„Ori, influențele străine au fost pe vremuri cea mai mare nenorocire a țărilor balcanice. Când ele s'au unit au făcut-o pentru apărarea independenței lor contra oricărei atingeri.

„Balcanii balcanicilor a fost formula care rezuma concepția lor față de ele însuși și față de alții“.

Presă franceză.

In numărul din 2 Mai LE TEMPS publică următorul articol privitor la întrunirile dela Belgrad:

„La începutul săptămânii viitoare două întruniri vor avea loc la Belgrad: Conferința Consiliului Înțelegerii Balcanice, prevăzută pentru 4 Mai, iar două zile mai târziu Conferința Consiliului permanent al Micii Înțelegeri.

„Actualmente Consiliul permanent al Micii Înțelegeri va avea de examinat situația europeană în ansamblul ei, date fiind amenințarea care apasă asupra Austriei și repercusiunile pe care tensiunea italo-britanică pe deoparte și lovitura de forță germană pe de altă parte pot avea asupra continentului.

„La rândul ei, Înțelegerea Balcanică se află și ea în prezența unei situații noi, din faptul activității Angliei față de Italia în Mediterana orientală și din faptul cererii Turciei de a remilitariza zona Strâmtoarelor.

„Fără ca să existe o legătură oficială între ele, Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică practică pe planul general politici paralele.

„România, Iugoslavia și Cehoslovacia, care au constituit Mica Înțelegere, în ciuda diversităților intereselor lor particulare, pentru că aveau aceeași preocupare de a se opune cu cea mai mare energie revizuirii tratatelor, practică o politică externă absolut comună.

„Prin aceasta, Mica Înțelegere a devenit o forță reală în Europa, un factor de pace pe temeiul tratatelor în vigoare și am greși dacă l-am subestima.

„Este ușor de înțeles interesul special pe care-l prezintă viitoarea întrunire a Consiliului permanent al Micii Înțelegeri. Dar oricare ar fi tendințele particulare ale Pragei, Belgradului și Bucureștiului, în chestiuni determinate, există pentru cele trei guverne același interes vital de a nu lăsa să se aducă vreo atingere clauzelor teritoriale ale tratatelor de pace și de a face front cu hotărâre contra oricărei primejdii comune. D. Titulescu, ministrul afacerilor străine al României, care este un spirit realist, se va strădui desigur cu toată influența sa, care este mare, de a concilia vederile celorlalte State, în scopul de a menține Mica Înțelegere în forța ei inițială și a preveni orice alunecare care ar putea deschide poarta revizuirii tratatelor“.

D. Jean Thourenin scrie în L'INTRANSIGEANT din 3 Mai:

„Conferința care va întruni săptămâna viitoare la Belgrad Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică, aceste două organizații gemene — România și Iugoslavia făcând parte din ambele grupări, — împrumută în împrejurările actuale o importanță excepțională, din punct de vedere internațional și din punct de vedere francez.

„Ce va decide Mica Înțelegere?”

„Intrunirea dela Belgrad va contribui ea la împrăștierea atmosferei de nesigurantă care apasă asupra centrului și răsăritului european?”

„Trebue să dorim ca autoritatea unui Titulescu și a unui Beneș, care au măsurat primejdia și care au dat atât de dese dovezi de spiritul lor clarvăzător, va reuși să mențină și să întărească între cele trei State o unitate care niciodată n'a fost mai necesară.

„Partida care se joacă la Belgrad, prezintă în orice caz pentru Franța un interes capital. Este soarta alianțelor noastre la răsărit și în centru, care de fapt va fi în joc“.

LE TEMPS din 6 Mai scrie între altele:

„Reuniunile actuale dela Belgrad sunt deosebit de importante, căci este vorba pentru cele două grupări să precizeze condițiunile unei colaborări strânse în cursul lunilor ce vin.

„In cursul conferinței dela Belgrad lucrurile par că au fost minuțios puse la punct: importanța angajamentelor Statelor din Înțelegerea Balcanică în cadrul pactului a fost precizată astfel pentru a închide ușa, în caz de criză internațională, oricărei surprize neplăcute. D. Metaxas, șeful guvernului grec, care apăsă pentru prima dată la consiliul permanent al Înțelegerii Balcanice, a putut să expună pe larg teza guvernului din Atena și a trebuit să primească asigurările necesare pentru ca politica generală a țării sale să nu fie stingherită. Totul confirmă că acordul s'a făcut pe baza garanției colective a ordinii stabilite în Balcani.

„In discursurile ce s'a rostit la prânzul de gală oferit de președintele consiliului iugoslav colegilor săi din consiliul permanent, solidaritatea celor patru State a fost subliniată. D. Stoiadinovici n'a lipsit de a constata că

la fiecare nouă reuniune a consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice activitatea acestei Înțelegeri capătă noi dezvoltări și că caracterul pașnic al acestei activități apare tot mai clar. „Poarta noastră, a spus d. Stoiadinovici, va fi totdeauna larg deschisă tuturor acelor care ne vor aduce colaborarea lor pașnică în interesul lor propriu ea și în interesul nostru“. Invitația către Bulgaria este limpede. Se știe dealtfel că Belgradul care întreține relații amicale cu Sofia, a făcut cele mai mari eforturi pentru a decide Bulgaria să intre în Înțelegerea Balcanică. Totuși acest rezultat n'a putut să fie obținut până acum, dar se știe pe de altă parte, că Bulgaria, deși nu vrea să se lege în angajamente care ar confirma definitiv pierderea teritoriilor ce le-au fost rupte după marel războiu, întreține totuși relații bune cu toți vecinii săi și practică o politică ce se inspiră din spiritul însuși al Înțelegerii Balcanice.

„Ministrul de externe al Turciei, d. Rustu Aras, în răspunsul său la discursul d-lui Stoiadinovici, a insistat și el asupra faptului că Înțelegerea Balcanică este o înțelegere reală și obiectivă, răspunzând necesităților vitale prezente și viitoare ale Statelor semnatare. „Scopul său este de a asigura popoarelor noastre independența politică și rangul ce li se cuvine în cele mai bune condițiuni de propășire“.

„D. Rustu Aras a avut și el la adresa Bulgariei cuvinte caracteristice când a spus că pentru toți cei ce vor voi în mod leal să contribuie la opera de acum înainte sacră a Înțelegerii Balcanice, drumul înțelegerii rămâne totdeauna deschis.

„Aceste cuvinte vor fi ele oare auzite la Sofia? Imprejurările internaționale și situația din Bulgaria nu sunt poate prea favorabile unei schimbări imediate a atitudinii Bulgariei. Adevănatul acestei țări la Înțelegerea Balcanică, nu poate să fie decât sfârșitul unei lente și prudente evoluții. Dar este de pe acum important că Înțelegerea Balcanică, așa cum există, a reușit să însenineze atmosfera în una din regiunile cele mai sensibile ale Europei“.

JOURNAL DES DÉBATS din 4 Mai scrie despre întrunirile Înțelegerii Balcanice și a Micii Înțelegeri la Belgrad:

„Chestiunea luptei comune contra revizionismului, a cărui activitate a devenit foarte vie în ultimul timp, vi fi în deosebi examinată.

Cu deosebire, miniștrii afacerilor străine ai celor patru țări vor studia chestiunea ridicată recent de Turcia, a rearmării strămtorilor.

Chestiunea strămtorilor se va mărgini de altfel la o confruntare de vederi, hotărârea finală aparținând semnatarilor tratatului dela Lausanne.

Înțelegerea Balcanică va avea în fine să se ocupe de relațiile ei cu Bulgaria.

Ea va mai avea de examinat situația nouă creată în Balcani de recente acorduri încheiate între Albania și Italia.

„La conferința Micii Înțelegeri, problemele Europei centrale vor fi desigur abordate.

Mai întâiu chestiunea austriacă, adică pe deoparte, situația creată prin restabilirea serviciului militar obligatoriu în Austria și pe de altă parte proiectele recent întrevăzute de colaborarea între Mica Înțelegere și Statele triungiului dela Roma, și apoi în mod accesoriu, relațiile între Cehoslovacia și Germania.

Există convingerea la Belgrad că aceste conferințe vor manifesta deplina solidaritate a celor 5 țări amice și aliate“.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANCTIUNILE

Presa italiană.

Italia va organiza Abisinia așa cum va crede de cuviință. Aceasta este ideea principală care se desprinde din articolele de fond publicate de ziarele din 5 Mai. Victoria italiană este deplină și nu este nicio nevoie ca Italia să se pună de acord cu alte națiuni care n'au făcut decât să se opună prin toate mijloacele la acțiunea sa, adaugă aceleași ziare.

Virginio Gayda scrie între altele în *GIORNALE D'ITALIA*: „Ocuparea militară de către Italia a teritoriului abisinian devine în mod foarte natural o atitudine politică, sub rezerva recunoașterii drepturilor legitime ale vecinilor, astfel cum au fost fixate prin tratate. Victoria se impune ca o realitate elementară, care reduce la zero calculele, intrigile și formulele echivoce de ultima oră. Victoria va fi apărată în toată integritatea sa. Numai poate fi vorba însă de negocieri directe pe care Italia le propusese cu generozitate și lealitate guvernului abisinian: într'adevăr negocierile presupun două părți.

LAVORO FASCISTA arată că limbajul întrebuințat de unele ziare germane este „straniu”: aceste ziare afirmă că Marea Britanie ar negocia ridicarea sancțiunilor, cerând garanții în Africa și Mediterană.

Totdeodată *LAVORO FASCISTA* găsește că tonul ziarelor franceze este „ambiguu” deoarece aceste ziare vorbesc de negocieri în trei, între Italia, Franța și Marea Britanie, pe baza tratatului din 1906.

TRIBUNA se indignază în fața „unor anumite teze care tind să limiteze autoritatea Italiei în reorganizarea Abisinie”, și revendică numai pentru Italia meritul unei victorii totale obținută cu toată ostilitatea celorlalte puteri.

Sub titlul de: „Dela războiul la pace”, *GIORNALE D'ITALIA*, dă câteva amănunte asupra „păcii romane”, așa cum ar intenționa să o realizeze Italia în Abisinia. Ziarul protestează totodată contra intrigilor pe care încearcă să le facă unii, contra confuziunii pe care încearcă să o semene alții, și contra ideii pe care și-o fac unele state, că ar putea să-și deschidă calea către târguiești.

„Restul operațiilor militare din Abisinia — spune *GIORNALE D'ITALIA* — nu va mai consta decât din măsuri de pacificare.

„Hararul, Gigiga și alte centre importante vor fi ocupate cu repeziciune.

„Fuga Negusului i-a luat orice drept, orice prerogativă. Acest punct de vedere a fost confirmat prin faptul că atât Anglia cât și Franța au acordat Negusului dreptul de liberă trecere. Dacă cele două țări nu ar fi recunoscut că fostul împărat este decăzut din prerogativele sale, nu ar fi putut acorda acest drept, căci ar fi adus o gravă atingere angajamentelor lor și obligațiilor lor în calitate de puteri neutre”.

Aceiași ziar se ridică în special contra încercării de a pune încăodată în valoare în ultimul ceas drepturile și formulele Societății Națiunilor, precum și rezervele și revendicările prezentate în ultimul minut de un stat sau altul. El crede însă că „Societatea Națiunilor nu va reuși să împiedice pentru moment restabilirea păcii”.

GIORNALE D'ITALIA din 29 Aprilie publică un articol semnat de d. Gayda, în care scrie că opinia publică engleză este foarte diferită în ce privește funcțiunile Societății Națiunilor.

„Multe personalități sunt de părere ca Anglia, dat fiind insuccesul Ligii, să părăsească Geneva; alții propun ca Anglia să ceară o completă revizuire a structurii Societății Națiunilor; alții în fine voiesc ca Anglia să pornească pe față contra Italiei.

„Față de acest ultim curent, Italia privește cu calm situația, ea fiind de mult timp pregătită.

„Nebunia unui nou război va face ca lovitura între interesele diverselor națiuni să fărâmițeze Europa; Asia își va face singură dreptate, iar America se va depărta definitiv de nebunia europeană”.

IL GIORNALE D'ITALIA din 2 Mai scrie că față de noile provocări ale Angliei, dorința Italiei de a nu începe polemici, nu mai poate fi respectată.

„Scopul acestor noi atacuri, scrie ziarul, acum când războiul în Africa s'a terminat, este acela de a muta conflictul din Etiopia în Europa.

„Toată omenirea trebuie să-și dea seama că noile desordini ce vor surveni în istoria Etiopiei, sunt din inițiativa Angliei, care va purta întreaga responsabilitate”.

IL POPOLO D'ITALIA din 3 Mai scrie că conflictul italo-abisinian poate fi considerat ca terminat.

Campania politică și de presă antiitaliană poate să se considere ca un eșec al acelora care și-au făcut iluzia că Italia va pierde războiul. Italia a fost considerată ca agresoare; totuși întreaga populație etiopiană primește cu multă bucurie trupele italiene, care au adus ordine, dreptate, civilizație.

„Acei ce vorbeau de o națiune etiopiană și-au putut da seama acum că această națiune era un conglomerat de populații subjugate de o castă feudală.

„Italia a respectat interesele tuturor, căutând în Abisinia necesitățile ei vitale”, conchide ziarul.

GAZZETTA DEL POPOLO, cu aceeași dată, publică o corespondență din Londra, în care scrie că d. Eden a declarat că Anglia și-a făcut pe deplin datoria.

Intreaga ei acțiune nu a fost dictată de motive imperialiste, ci numai de angajamentele luate față de Societatea Națiunilor și Covenant.

Presa engleză.

Opinia publică din Anglia devine în ultimul timp încă mai nehotărîtă în ce privește înăsprirea sancțiunilor. Se observă o tendință contrară sancțiunilor, mai ales în presa conservatoare. După insuccesul dela Geneva, politica guvernului este criticată de motive imperialiste și de presa liberală.

NEWS CHRONICLE susține într'un articol de fond punctul de vedere al lui Sir Norman Angell, după părerea căruia guvernul englez a făcut multe greșeli, mai ales în ce privește desfășurarea războiului abisinian. Iată ce scrie Sir Norman între altele:

„Neînțelegerea fundamentală cu privire la atitudinea Franței trebuie să înceteze. În ultimă analiză Franța nu dorește nici de cum să se hotărască la vreun război. Ceea ce vrea dânsa este ca noi, englezii să luptăm spre a nu fi necesară nicio bătălie. Aceasta este problema esen-

țială a întregii noastre politici externe. Credem noi oare că micșorăm riscurile dacă ne vom lua mai puține angajamente? Această prudență extremă însă, în loc să scadă riscurile, le sporește“.

DAILY MAIL susține în articolul de fond că Anglia trebuie să se înarmeze până în dinți spre a face față oricăror împrejurări politice s'ar ivi, deoarece precedentele create de Germania și Italia pot fi urmate de surprize de o natură mult mai serioasă.

DAILY EXPRESS din 24 Aprilie publică un editorial, semnat de Guy Eden, redactorul politic, care arată posibilitatea ca în câteva săptămâni guvernul englez să renunțe la Liga Națiunilor, deoarece după părerea unor membri importanți din cabinetul englez „Liga este discreditată până într'atât încât nu poate decât să cauzeze un rău prestigiului Angliei“.

Ziarul se așteaptă ca Liga, sub forma ei actuală, să fie abandonată, formându-se o nouă Ligă cu un nou covenant, având reguli mai stricte și un număr de membri mai mare.

NEWS CHRONICLE, cu aceeași dată, constată în editorial că știrile primite din toate părțile lumii demonstrează până în ce măsură a suferit prestigiul englez din cauza politicii duse de guvern față de Italia. Arată încercătura la care s'a ajuns și deduce că singura cale este intensificarea sancțiunilor cu orice risc.

MORNING POST din 25 Aprilie atacă atitudinea presei laburiste și liberale, numindu-i „extremiști care sunt gata să riște un războiu, îndemnând guvernul englez la măsurile cele mai drastice contra Italiei“.

OBSERVER din 26 Aprilie, are un lung articol al d-lui J. L. Garvin, în care demonstrează că singura cale prin care guvernul englez poate ieși cu demnitate din încercătura sancțiunilor, pentru a nu risca un războiu, este să treacă dela coercițiune la conciliere. Constată că Anglia nu mai este în situația favorabilă pe care o avea în războiul mondial, azi găsindu-se singură și că mai este încă timp pentru guvernul englez să adopte o altă atitudine în urma eșecului suferit de Ligă.

MORNING POST din 27 Aprilie continuă să condamne atitudinea membrilor Ligii Națiunilor „al cărei comitet executiv a cerut prin Lordul Lytton luarea de măsuri disperate, ca de pildă închiderea canalului de Suez“.

„Ar fi un trist paradox, scrie MORNING POST, dacă Liga Națiunilor constituită să menție pacea ne va duce pe toți într'un războiu; tot ce se prea poate dacă Uniunea Ligii Națiunilor este ascultată“.

DAILY MAIL din 27 Aprilie continuă campania contra sancțiunilor, aprobând atitudinea Franței în această privință.

NEWS CHRONICLE, cu aceeași dată, publică un articol al redactorului său politic, Verner Bartlett, în care d-sa asigură cititorii că tot ce se vorbește despre reforma Ligii Națiunilor, deși a emanat din cercuri de importanță din Anglia, totuși nimic nu a pornit dela Ministerul de Externe al Angliei. D. Bartlett este împotriva ideii de izolare și constată mai întâiu că acei ce susțin modificarea Ligii sunt de pe acum împărțiți în două tabere, apoi că orice modificare ar cauza mai curând un rău păcii Europei, pentru că, spune d-sa „evenimentele din ultimele săptămâni n'au dovedit eu nimic că se poate avea încredere, că un agreement european de apus ar putea menține pacea“.

Articolul d-lui Bartlett este preludiul unei combateri

viguroase, în presa liberală, a campaniei pentru reforma Ligii Națiunilor.

NEWS CHRONICLE din 28 Aprilie declară cu insistență, în editorialul său, că nu este nicio nevoie să se aducă modificării Ligii, care ducă a suferit o înfrângere, vina a fost a acelor State care n'au folosit la timp și așa cum trebuie, mecanismul Ligii.

ECONOMIST, revistă săptămânală, publică, la aceeași dată, un articol în care critică cu asprime politica guvernului englez de a nu fi făcut uz cum trebuie de Ligă. Revista merge până acolo, încât emite părerea că dispariția forului dela Geneva ar putea duce la desmembrarea imperiului britanic.

Totuși, DAILY MAIL, din 29 Aprilie, se folosește de ocazia demisiei Lordului Queensborough, din casier al Asociațiilor pentru Liga Națiunilor, ca să lanseze un nou atac contra Ligii.

„In clipa în care țara întreagă, scrie DAILY MAIL, își manifestă indignarea față de încercarea Asociațiilor pentru Liga Națiunilor să dieteze politica externă a Angliei, ne vine anunțul dramatic al Lordului Queensborough, că a demisionat din funcțiile de președinte și casier al Asociațiilor.

„Lordul Queensborough declară, în demisia sa, că: Liga, după cum o văd azi, nu mai este o adevărată Ligă a Națiunilor; de aceea nu văd cum ar mai putea funcționa ca instrument eficace pentru pace“.

Violența articolului de mai sus, precum și campania altor ziare contra Uniunii Asociațiilor pentru Societatea Națiunilor, nu poate arăta decât că acțiunea acestei Uniuni, susținută de presa laburistă în special, prezintă destulă importanță, mai ales că mișcarea generală pentru pace găsește în Uniune un sprijin puternic. De aceea:

NEWS CHRONICLE din 30 Aprilie combate aserțiunile cuprinse în articolul precedent din DAILY MAIL, despre care spune că a fost inspirat de motivele invocate în demisia Lordului Queensborough, pervertindu-le sensul, deoarece lordul nu a adus nicio critică Uniunii, ci forului genevez.

Progresele realizate de armatele italiene în ultimul timp, în Abisinia, pare a fi reînviat discuțiile dintre cele două tabere adverse, în ce privește sancțiunile, adică partizanii înăsprii sancțiunilor și acei ai desființării lor.

MORNING POST din 1 Mai anunță că unii deputați conservatori vor cere, miercuri, cu prilejul debaterii în Camera Comunelor, ca sancțiunile să fie ridicate. Comisiunea conservatoare pentru chestiunile de politică externă s'a pronunțat, într'o ședință ținută ieri seara, în favoarea ridicării sancțiunilor. La această ședință au luat parte și deputații liberali naționali, ca și laburiștii naționali.

D. Churchill a arătat, că în actuala stare de lucruri, menținerea sancțiunilor nu poate da niciun rezultat. Discuția care a urmat a dovedit că majoritatea s'a raliat la părerea d-lui Churchill.

Ziarul adaugă că această cerere a deputaților conservatori va fi sprijinită de deputații tuturor partidelor, care reprezintă regiunea Wales, din cauza efectelor simțitoare ale încetării comerțului cu Italia.

NEWS CHRONICLE din 1 Mai scrie că nu a intervenit nicio schimbare în hotărîrea guvernului englez de a continua politica sa în cadrul colectiv. Unele puteri, printre care și unii neutri, ar fi gata să participe la înăsprirea sancțiunilor:

„Sunt indicii, adaugă ziarul, că alegerile franceze vor avea și ele o influență mai constructivă asupra politicii

internaționale decât s'a putut crede la început. D. Eden nu s'ar găsi, deci, izolat, luând inițiativa“.

Ziarul recomandă călduros guvernului britanic de a lua o asemenea inițiativă.

Ziarele din 2 Mai cuprind articole lungi, descriind intrarea forțelor italiene în Addis-Abeba.

După aceea, singurele știri care au mai parvenit în următoarele 24 de ore delu Addis-Abeba, au fost transmise prin stația de telegrafie fără fir a legației britanice de acolo. Știrile au fost transmise apoi ziarelor de către Ministerul de Externe.

DAILY TELEGRAPH din 3 Mai anunță că înainte de a părăsi Addis Abeba, Negusul a dispus ca toate porțile palatului să fie deschise și să se permită populației să ia toate obiectele aflate acolo.

De asemenea s'au pus la dispoziție populației toate depozitele de arme și mușchii.

Astfel se explică deseale împușcături din oraș, precum și ciocnirile care s'au produs. In afară de excesele și ciocnirile dintre jefuitori, aceștia au mai atacat și pe câțiva albi.

Astfel doctorul englez Melly, care conducea o ambulanță, a fost grav rănit. O americană, soția unui medic misionar, a fost omorâtă în cursul somnului de un glonte rătăcit.

Se mai anunță că crucișetorul englez „Entreprise“, pe bordul căruia se află Negusul împreună cu soția și cei 6 copii ai săi, a ancorat probabil în cursul zilei de ieri, către seară, la Haifa.

DAILY TELEGRAPH adaugă că Negusul împreună cu familia sa va merge la Haifa și Ierusalim și de aci la Geneva, unde va susține personal în fața Societății Națiunilor interesele Abisiniei.

Ziarele engleze din 4 Mai arată că guvernul britanic nu a luat încă nicio hotărâre asupra politicii pe care o va susține la viitoarea sesiune a consiliului Societății Națiunilor, cu privire la problema abisiniană. In genere, se crede că va fi greu să se pretindă menținerea sancțiunilor, acum când nu mai există un guvern abisinian răspunzător.

DAILY TELEGRAPH crede a și că guvernul francez va cere d-lui Mussolini să retragă atât din Abisinia, cât și din Libia o parte considerabilă a trupelor italiene. Scopul pe care l-ar urmări actualmente d. Mussolini ar fi de a face să înceteze tensiunea dintre Italia și Marea Britanie.

MORNING POST crede că nici Anglia, nici Franța, nu sunt dispuse a propune la Geneva suprimarea sancțiunilor. Pe de altă parte, statele mici evită în general să ia asemenea inițiative. Se crede totuși că se va găsi o cale spre a restabili raporturile normale între Anglia și Italia.

Reacțiunea în urma dezastrului abisinian se accentuează. Opinia publică engleză pare să fie din ce în ce mai favorabilă unei reforme a Societății Națiunilor.

Comunicatul publicat în urma primirii de către d. Eden a unei delegații reprezentând Uniunea pentru Societatea Națiunilor, este considerată ca o indicație că guvernul englez va adopta o politică de reformă a instituției dela Geneva. „O politică externă bazată pe Societatea Națiunilor — spune comunicatul — este singura care va menține unitatea Imperiului britanic“. Mai departe comunicatul adaugă: „Trebuie să se vadă ce este de făcut ca Societatea Națiunilor să devină mai degrabă un instrument destinat să prevină războiul, decât să încerce a opri ostilitățile după ce au izbucnit“.

TIMES din 5 Mai crede că o reformă a instituției dela Geneva ar urmări eliminarea articolelor 10 și 16 din pact, articolul 19 devenind centrul de gravitate al noii instituții.

DAILY HERALD, din 5 Mai, cere ca Marea Britanie să-și ia angajamente militare precise, pentru a garanta securitatea acelei regiuni europene care o interesează în mod direct, și face apel la democrația franceză cerându-i să coopereze la această operă.

DAILY MAIL din 5 Mai publică un interviu, pe care corespondentul său, d. Ward Price, l-a luat d-lui Mussolini.

Șeful guvernului italian declară că nu a urmărit niciodată să surpe interesele Imperiului britanic și că nici acum nu are de gând să creeze dificultăți Angliei.

„Egiptul nu ne interesează — a spus Ducele — și nici Palestina, Italia nu mai are alte pretenții coloniale. Victoria din Africa Orientală așează Italia printre națiunile multumite“.

D. Mussolini a răspuns la întrebarea d-lui Price, privitoare la condițiile în care urmează să fie încheiată pacea că nu poate încă să dea un răspuns definitiv, întru cât după fuga Impăratului Abisiniei, nu se știe nici măcar cu cine urmează să fie încheiată pacea.

„Autoritatea Italiei a fost strălucit și ferm stabilită în Abisinia, și aceasta s'a făcut în interesul tuturor. Condițiile de pace trebuie să se conformeze spiritului roman. Noi nu putem admite o pace provizorie, vrem una definitivă“.

In întrebarea corespondentului englez, dacă celelalte state vor avea posibilitatea de a lua parte la exploatarea economică a Abisiniei, sub un regim italian, d. Mussolini a răspuns: „Nu voi încheia porțile în fața națiunilor amice. Socotese Anglia și Franța drept prietenii noștri“.

D. Mussolini a declarat că socotește că mai sunt necesare încă unele operațiuni militare în provincia Ogaden.

In sfârșit, șeful guvernului italian a precizat că este convins de necesitatea unei reforme a Societății Națiunilor, care ar trebui întreprinsă imediat. „Italia — a spus a-sa — va participa cu dragă inimă la luerăle de reformă. Spiritul Societății Națiunilor trebuie adaptat la necesitățile prezente ale națiunilor membre. Italia este dispusă să facă toate demersurile pentru a ajunge la o înțelegere între marile puteri europene“.

Presă engleză din 7 Mai comentează pe larg desbaterele de ieri din Camera Comunelor în legătură cu politica sancțiunilor.

TIMES ia apărarea d-lui Eden împotriva atacurilor opoziției, subliniind că politica britanică nu poate fi acuzată pentru înfrângerea a cărei răspundere cade asupra a 50 națiuni.

MORNING POST scrie că măsurile aplicate Italiei nu au fost niciodată cu adevărat colective, îndeosebi, dacă s'a oprit exportul de cărbuni, furniturile de produse petrolifere au continuat.

DAILY HERALD consideră că discursul de ieri al d-lui Eden constituie recunoașterea eșecului politicii sale și crede că ministrul de externe britanic va trebui să demisioneze.

NEWS CHRONICLE cere ca Societatea Națiunilor să fixeze condițiunile păcii în Abisinia și ca guvernul britanic să propună la Geneva un asemenea proiect. In caz contrariu, și în special dacă d. Mussolini s'ar opune, ziarul propune ca politica de sancțiuni să fie continuată.

Presa franceză.

Toate ziarele din 3 Mai sunt unanime în a declara că plecarea Negusului din Abisinia înseamnă că nu mai există nicio rezistență din partea trupelor abisiniene și că sfârșitul războiului este apropiat.

LE TEMPS scrie între altele în editorial:

„Pe terenul militar, partida este terminată. Ea nu s'a încheiat însă pe terenul internațional, dată fiind poziția luată de Societatea Națiunilor și de puterile legate prin hotărârile Consiliului dela Geneva.

„Un fapt sigur, evident și cu neputință de suprimat, este prăbușirea Abisiniei, care trebuie să aibă în mod logic drept consecință sfârșitul unei politici, al cărei eșec — fuga voluntară a Negusului — l-a confirmat categoric.

„Acum trebuie să ne întoarcem la Europa, această Europă pe care conflictul din Abisinia a tulburat-o atât de adânc, Europa în care încordarea relațiilor diplomatice între Roma și Londra a avut consecințe atât de grave și în care slăbirea autorității Societății Națiunilor a încurajat atât primejdioasa îndrăzneală a Germaniei.

„Astăzi putem măsura enormitatea greșelii politice care a fost săvârșită din punctul de vedere al Europei, al Italiei și chiar din punctul de vedere al Abisiniei, de către cei care au făcut să eșueze acum patru luni propunerile Laval-Hoare, a căror adoptare ar fi îngăduit să se obțină o soluție onorabilă în Africa Orientală și să se evite cea mai gravă criză internațională pe care popoarele civilizate au cunoscut-o dela marele războiu“.

D. Pierre Bernus scrie în JOURNAL DES DEBATS:

„A venit vremea ca atât la Londra cât și la Roma să se examineze situația internațională, care este prea serioasă pentru a se proceda ca și cum n'ar exista nicio primejdie în Europa. Cea mai gravă greșeală pe care ar putea-o săvârși Anglia și Italia, ar fi dacă Anglia ar considera drept un pretext eșecul sancțiunilor, pentru a practica de acum înainte o politică de izolare și dacă Italia ar vedea în evenimentele din Africa un motiv pentru a favoriza acțiunea Germaniei“.

PETIT PARISIEN scrie: „Influența Negusului asupra trupelor abisiniene dispăre. Oricum ar fi calificat gestul Negusului, plecarea sa echivalează cu o abdicare de fapt. Trupele italiene nu mai au înaintea lor decât bande demoralizate, fără șef, fără coeziune și aceasta este suficient pentru a ajunge la concluzia că mareșalul Badoglio a terminat în mod victorios misiunea sa“.

Correspondentul din Roma al ziarului LE MATIN scrie:

„La Djibuti circulă șvonul că după plecarea Negusului din Addis Abeba, în capitală a sosit Principele Moștenitor al Abisiniei, care ar voi să aștepte la Addis Abeba sosirea mareșalului Badoglio pentru a-i face declarația de supunere. Șvonul acesta n'a fost încă confirmat, însă el ar avea un sâmbure de adevăr. Unele cereuri politice din Roma sunt convinse că negocierile duse de mareșalul Badoglio ar fi dus la întocmirea unui proiect care ar fi fost aprobat în principiu de fiul Negusului. Dacă se dă crezare acestor versiuni, ar fi vorba să se institue în Abisinia un protectorat, grație căruia s'ar menține un guvern abisiniian, — care ar fi mai mult teoretic. — Principele Moștenitor Asfaus Hassen rămânând pe tron.

ECHO DE PARIS se declară satisfăcut de victoria italiană, pe care o consideră ca o victorie personală a d-lui Mussolini.

Ziarul cere să se ia măsurile necesare pentru ca întreaga atențiune a Italiei să poată fi concentrată cât mai curând spre Europa. Printre aceste măsuri, ziarul indică desființarea măsurilor coercitive față de Italia.

„Victoria italiană este completă — constată Pertinax în ECHO DE PARIS din 4 Mai — dar greutatea pentru încheierea păcii încep de abia acum. O singură soluție apare posibilă: confruntarea intereselor în prezență, reluând negocierile pe terenul Tratatului tripartit din 1906.

„Franța este indicată, prin rolul ei de conciliatoare, pe care nu a încetat de a-l avea între Anglia și Italia, de a lua inițiativa unei conferințe în trei în vederea reglementării păcii africane. Societatea Națiunilor ar ratifica un acord eventual al celor trei mari puteri. Londra ar fi ferită de o micșorare a prestigiului ei, iar Roma ar câștiga ridicarea sancțiunilor și recunoașterea de jure a cuceririlor sale. Franța ar putea spera atunci finele tensiunii italo-britanice, cu toate că va subsista, după toate probabilitățile, chiar în urma unui acord african, o atmosferă de suspiciune între Roma și Londra“.

JOURNAL DES DEBATS din 4 Mai scrie sub semnătura d-lui Pierre Bernus, despre situația creată în Abisinia după plecarea Negusului:

„Cuvintele pe care d. Eden le-a pronunțat eri la Leamington nu dau nicio indicație despre intențiunile cabinetului britanic. Secretarul de Stat nu a fost bine inspirat zicând că guvernul din Londra nu putea să aibe altă conduită decât aceea pe care a urmat-o. În realitate, dacă nu ar fi torpilat proiectul alcătuit de Sir Samuel Hoare și de d. Laval, conflictul era de mult terminat în condiții satisfăcătoare pentru toată lumea, înțelegând și Etiopia. Cea mai mare greșeală pe care ar săvârși-o respectiv Marea Britanie și Italia, ar fi pentru prima, de a practica de azi înainte o politică de izolare, în urma nereușitei sancțiunilor și pentru a doua de a vedea în evenimentele din Africa un motiv de a favoriza acțiunea Germaniei“.

În numărul din 5 Mai L'OEUVRE arată că revendicările franceze în legătură cu situația creată în Abisinia ar fi următoarele:

„Italia nu trebuie să dobândească în Abisinia o situație mai favorabilă decât aceea creată Franței după cucerirea Marocului. Franța nu dorește deci o experiență în Abisinia care să contravină principiului economic al porților deschise.

„Nu trebuie să se îngăduie Italiei să recruteze în Abisinia o armată colonială care să treacă de cadrele unei trupe polițieneste.

„În deosebi trebuie să se garanteze independența și securitatea portului francez Djibuti și interesele căii ferate franceze dela Djibuti la Addis Abeba. O convenție va trebui să garanteze că nu se va face acestei căi ferate franceze o concurență nelegală prin mijloace de transport italiene“.

LE TEMPS din 5 Mai scrie în legătură cu plecarea Negusului:

„A sosit ora când importă de a înlesni o destindere între Londra și Roma și de a căuta pentru problema internațională ridicată de conflictul etiopian, o soluție care să îngăduie concilierea intereselor Italiei cu vederile Angliei și cu autoritatea morală a Societății Națiunilor.

„Italia ar săvârși o greșeală politică contra ei însăși dacă ar pune lumea în prezența faptului împlinit al unei soluții radicale, față de care Societatea Națiunilor nu ar putea subscrie fără a se expune unei grave umiliri și la care Anglia participantă a tratatului din 1906 și legată prin pactul dela Geneva, nu ar putea da asentimentul ei“.

Ziarele din 6 Mai examinează situația creată prin prăbușirea Abisiniei, precum și consecințele imediate și de-părtate pe care le poate avea actuala situație.

„Ne mai existând războiul, scrie PETIT PARISIEN, sancțiunile menite a-l împiedeca nu mai au nicio rațiune. Niciun articol al pactului nu autoriză menținerea sancțiunilor împotriva unei națiuni care nu se mai află în război sau pentru a pedepsi ulterior pe învingător. Trebuie să sperăm că d. Eden va încerca să reînvoiască colaborarea cu Italia, care este indispensabilă pentru restabilirea securității europene grav compromisă de către Germania hitleristă“.

„Indrăzneala reușindu-i, d. Mussolini va continua să întemeieze pe ea întreaga sa politică, scrie L'OEUVRE. Ducele victorios în Africa se va înapoia în Europa pentru a deslănțui un adevărat atac revoluționar împotriva legilor internaționale. Armatele italiene asigură patriei lor forța materială împotriva forței juridice. Lucrul este îngrijorător pentru viitorul păcii în Europa. Ideia de a vedea Societatea Națiunilor intervenind cu un titlu oarecare, sau chiar Franța și Anglia, pare exclusă“.

Mai departe ziarul L'OEUVRE anunță că d. de Chamberlain, ministrul Franței la Roma, va aduce astăzi la cunoștința d-lui Mussolini, că guvernul francez speră că se va ajunge la încheierea unei păci „oarecum rezonabilă“.

În ECHO DE PARIS d. Pertinax constată că Ducele tăgăduiește delegațiilor din Geneva dreptul de a-și spune cuvântul asupra viitorului regim din Abisinia. „Chestiunea interesează în primul rând guvernul britanic. Nu începe îndoială că prestigiul și autoritatea sa au fost atinse în Mediterana, în deosebi în Egipt și Palestina. Desnoământul actual nu poate decât să-l umilească“.

LE POPULAIRE scrie: „D. Mussolini refuză orice soluție care ar salvarda, fie și parțial, independența Abisiniei. Presa franceză de dreapta, până acum atât de favorabilă Ducei, începe să se întrebe dacă ceea ce se petrece în Africa orientală nu constituie o primejdie pentru pacea europeană. Victoria italiană nu este colonială, ci se îndreaptă împotriva Societății Națiunilor, pe care o elatină până în temelile ei. Dacă Societatea Națiunilor nu este salvată și consolidată, războiul abisinian va fi, cum a fost războiul tripolitan din 1911—1912, preludiul războiului mondial“.

Care va fi atitudinea Italiei după victoria sa din Abisinia, este chestiunea asupra căreia stăruiesc ziarurile de seară.

În PARIS SOIR, d. Jules Sauerwein scrie:

„Este de o importanță capitală ca d. Mussolini, care ține în mână realități, să nu încerce a adăuga la victorie un succes de prestigiu și de formă. Deoarece vrea să-și reia locul la Geneva și în Europa, Ducele are nevoie de a găsi la Geneva altceva decât ruine și de a reveni în Europa, unde nu toate căile vor fi închise în fața lui“.

L'INTRANSIGEANT constată:

„Încețarea ostilităților în Abisinia poate micșora posibilitățile de război în Europa. Desigur va fi nevoie ca și dintr-o parte și dintr'alta, să se facă dovadă de bunăvoință. Italia deține garanția. Ea va înțelege negreșit că guvernele credincioase idealului Societății Națiunilor cer din partea ei să fie mlădioasă“.

Presa germană.

Presa germană a continuat și în această săptămână să urmărească de aproape desfășurarea conflictului italo-abisinian, cu toate emoțiile și frământările politice și militare stărnite de vertiginoasa înaintare a trupelor italiene în Abisinia și de amenințarea Addis-Abebei.

BERLINER BÖRSENZEITUNG din 18 Aprilie scrie

între altele: „Tema Abisiniei a revenit iarăși înaintea Consiliului Ligii Națiunilor, spre a fi reexaminată și interpretată, pe baza prea cunoscutei principii de pace și securitate, așa de des propovăduite și recomandate tuturor de Ligă.“

„Dar, în vremea aceasta, pe frontul de Sud al luptelor din Abisinia, generalul Graziani a reînceput ofensiva cu intenția de a ajunge să-și unească forțele cu ale mareșalului Badoglio, ca, împreună, să cucerească Addis-Abeba.“

„Negusul telegrafiază disperat Angliei și... italienii înaintează liniștiți și siguri“.

BERLINER TAGEBLATT din 22 Aprilie comentând situația din Abisinia, scrie, între altele, următoarele:

„Deși abisinienii duc o luptă disperată de apărare a țării lor, ca dovadă că și femeile luptă alături de bărbați, totuși situația lor e de plâns, fiindcă italienii, ajutați și de toate mijloacele tehnice moderne militare, au o vădită superioritate de luptă, căreia entuziasmul și patriotismul eroic, dar dezarmat, nu-i poate rezista.“

„De altfel și vestea, care a pătruns până pe front, că Negusul și-a asigurat bănișorii circa vreo 35.000 lire sterline la băncile din Anglia pentru asigurarea existenței și educației copiilor lui, a deprimat și mai mult pe etiopieni, deși eu toții știu că Negusul a jertfit din averea lui, prețuită la 13 milioane de lire sterline, cea mai mare parte pentru înzestrarea armatei sale cu cele necesare, dar mai ales cu armamentul din Anglia și cu întreținerea gărzii imperiale.“

„Cu adâncă amărăciune se comentează și faptul că Anglia, prin d. Eden, a împiedecat pe reprezentanții Abisiniei să primească propunerile de pace italiene, ca să consume toate milioanele de lire sterline ale Negusului pentru armamentul și munițiile britanice cumpărate din Anglia și acum, când a ajuns la sfârșitul bănelului, să-l părăsească, lăsându-l în voia soartei.“

„Pretutindeni, de pe buzele tuturor se aud cuvinte de revoltă și de ocară la adresa englezilor, socotiți ca profitori și shylocki“.

Și BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 22 Aprilie confirmă situația disperată din Addis-Abeba, afirmând că abia 30 la sută din populație se mai află în capitală, însă și aceasta cuprinsă de panică și gata de fugă.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 22 Aprilie publică un lung reportaj, cu hartă explicativă, asupra situației militare din Abisinia, demonstrând, că nimic nu mai poate salva pe Negus, fiindcă italienii au cucerit, și la Nord și la Sud, toate pozițiile strategice, încât „cucerirea Addis-Abebei a rămas numai o chestiune de prestigiu al gloriei obținute“.

Același ziar din 23 Aprilie, scrie că „ministrul de externe britanic, d. Eden, a fost obiectul unui foc înercușat de atacuri în Camera Comunelor, pe chestia abisiniană, din care a ieșit vulnerat în prestigiul său și în politica practică, cu toată acoperirea încercată de primul-ministru Baldwin“.

BERLINER TAGEBLATT din 23 Aprilie publică un articol intitulat „Dar Liga Națiunilor...?“, semnat de redactorul său diplomatic Paul Scheffer, în care, după ce arată neputința Ligii de-a soluționa practic și eficient marile și grelele conflicte, ca de pildă cel italo-abisinian, termină cu următoarele aprecieri:

„Liga Națiunilor a primit, fără îndoială, acum lovitura de moarte și existența ei actuală s'a dovedit hibridă, bazată pe vorbărie și deșertăciune, ascunzând neputința în toate domeniile grele.“

„Nici pe departe nu s'a dovedit necesitatea, ce i s'a atribuit în 1919, la întemeierea ei, ci ea este astăzi o com-

pletă deziluzie chiar și pentru ultimii ei susținători, un paravan al celor atotputernici pentru apărarea intereselor lor față de cei neputincioși și nevolnici. Atât.

„Deși noi vorbim, firește, ca interesați, totuși, suntem încă destul de înzeștrați cu discernământul trebuitor, ca să judecăm situația cu suficientă imparțialitate, când avem în fața noastră și a întregii lumi cazul conflictului italo-abisinian, cu toate încercările neizbutite ale sancțiunilor — sperietoare.

„O reorganizare a ei pe alte baze se impune acum mai mult ca oricând“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 24 Aprilie anunță o nouă puternică înaintare a armatelor generalului Graziani pe frontul de Sud, și cu rezultate tactice, ca și cu o formidabilă pradă de război, părăsită de abisinieni, în fuga lor de retragere.

Ziarul adaugă că „Badoglio e sigur de succesul planului său de luptă și că precede cu toată liniștea dar și cu toată hotărârea la bătălia finală care va fi dată odată cu ocuparea Addis-Abebei.

FRANKFURTER ZEITUNG din 24 Aprilie scrie în editorialul, intitulat: „De ce trebuie să plătească englezii“, că „sporirea impozitelor în Anglia cu toate neplăcerile produse de o asemenea măsură, urmărește un interes superior al națiunii britanice, care a înțeles că trebuie să-și primenească armamentul spre a-și apăra nu numai țara, dar spre a-și salva marile interese politice și economice mai ales în colonii, primejdia fiind lămurit arătată de cucerirea lacului Tana de către italieni.

„Marea Britanie nu era deprinsă până acum cu înfrângeri de niciun ordin, dar acțiunea italiană din Abisinia a isbutit s'o îngrijoreze și să se gândească la măsurii mai serioase pentru apărarea prestigiului britanic“.

GERMANIA din 24 Aprilie scrie:

„In Anglia se crede că Addis-Abeba va putea rezista până la anotimpul marilor ploi, când se va putea salva, însă mareșalul Badoglio are un plan de înaintare mult mai rapid decât cred englezii, așa încât se poate aplica proverbul, că... englezii au făcut socoteala fără negustor“.

Acelaș ziar se întreabă: „ce va putea răspunde Franța la apăsătoarele întrebări, pornite din rândurile opiniei publice engleze, privitoare la părtinirea franceză a agresiunii italienilor față de abisinieni, atunci când agresiunea s'ar putea repeta în Europa“.

BERLINER BÖRSENZEITUNG ca și **BERLINER TAGEBLATT** din 25 Aprilie scrie că „Anglia se gândește să închidă canalul Suez spre a zădărnici succesul final italian în Abisinia, însă măsura aceasta e târzie spre a mai putea împiedeca victoria desăvârșită a italienilor și prea păgubitoare pentru interesele comerciale ale Angliei și, în sfârșit, măsura mai euprinde și germenele unei provocări războimice față de Italia, producătoare de noi buclucuri și complicații în politica europeană și, deci, Anglia va ști să se ferească de noi încercături așa de periculoase și de inflamatorii“.

FRANKFURTER ZEITUNG din 26 Aprilie examinând în editorial situația politică creată de ultimele evenimente din Abisinia, se întreabă: „dacă conflictul italo-abisinian se va rezolvi cu sau fără Liga Națiunilor“ și ajunge la concluzia că „oricare ar fi împotrivițiile, practica, adică starea de fapt, va hotărî finalul, fără să mai fie nevoie de dialectica teoretică interpretativă și deșartă a Ligii“.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 26 Aprilie după ce publică ultimele știri despre victorioasele lupte italiene în Abisinia, se ocupă de impresiile produse în Italia și subliniază că „entuziasmul e așa de puternic, încât dela un capăt la altul al țării Italia e străbătută de convingerea victoriei finale, care vine să încununare eforturile uriașe ale Italiei renăscute de voința de fier a Ducelui, inspirată și de tradiția romană de pe vremea împăratului Augustus, care de asemenea a purtat lupte pentru cucerirea Abisiniei. Ceea ce nu s'a putut realiza de Romani în întregime, se realizează acum de Italia lui Mussolini“.

Și **GERMANIA** din 26 Aprilie vorbește de încercarea engleză de-a închide canalul Suez, ironizând această tardivă tentativă nefolositoare în împrejurările de azi.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 26 Aprilie după ce anunță că și malul de Sud al lacului Tana a fost ocupat de italieni, scrie că: „toate armatele abisiniene de pe frontul de Nord s'au destrămat și împrăștiat în debandadă, încât victoria finală italiană, culminând cu ocuparea Addis Abebei, e inevitabilă“.

FRANKFURTER ZEITUNG din 27 Aprilie anunță pregătirile italiene pentru ocuparea Addis Abebei, care nu poate întârzia decât cel mult o săptămână din cauza greutăților drumurilor și nu din cauza împotrivirii armatei abisiniene, care nu mai există în jurul Addis Abebei.

BERLINER TAGEBLATT din 27 Aprilie anunță „formidabila ofensivă a mareșalului Badoglio asupra Addis Abebei, precedată de un atac aerian și de răspândirea de manifeste „tactice“ printre populația abisiniană că Negusul ar fi murit și armatele abisiniene au fost deșimate. Badoglio urmărind victoria finală, pe care caută s'o grăbească uzează de toate mijloacele, care îi pot asigura succesul cât mai grabnic“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 27 Aprilie anunță că „Badoglio a pornit cu 3.000 de motoare asupra Addis Abebei, așa încât în fața unei asemenea forțe, nimic nu-i poate rezista“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 27 Aprilie anunță „marșul forțat al lui Badoglio asupra Addis Abebei și susține că totul e chestiune de zile“.

BERLINER TAGEBLATT din 28 Aprilie scrie într'un articol intitulat „Abisinienui contra abisinienui“ că „în crâncenele lupte italo-abisiniene s'a dovedit că o bună parte din succesul trupelor italiene se datorește utilizării triburilor Raia, Azebu și Galla, care sunt de o cruzime extremă, contra abisinienui, cu care se dușmănese de veacuri.

„Italienii au înlesnit acestor triburi prădăciunile, înzeștrându-i cu arme și muniții, ca și cu bani și determinându-i să dea foc depozitelor de benzină abisiniene și să arunce în aer depozitele acestora de munițiuni“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 28 Aprilie, anunțând pătrunderea avangardelor italiene în apropierea Addis Abebei, scrie că „totul este așa de bine organizat și pregătit de mareșalul Badoglio, încât capitala Abisiniei va fi cucerită fără greutate de italieni“.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 28 Aprilie publică un articol de „impresii din Italia“, în care autorul arată „ura grozavă contra englezilor și contra Ligii Națiunilor, care nesocotese succesele italiene și caută să le zădărnicească foloasele practice politice și economice pentru italieni“.

Articolul încheie cu afirmația că „italienii au dovedit

că știu să voiască și nicio putere nu le va putea răpi laurii culeși“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 30 Aprilie scrie:

„Mareșalul Badoglio a început o presiune concentrată și concentrată asupra Addis-Abebei și în câteva zile capitala Abisiniei va fi cucerită de italieni, mai ales că abisinienii s'au împrăștiat și au părăsit lupta. Numai greutatea drumului mai constituie o zăbavă pentru înaintare“.

Ziarele germane din 1 Mai publică telegrame de pe frontul abisinian, din conținutul cărora reiese vertiginoasă înaintare a italienilor spre Addis-Abeba și zădărnicierea planului de rezistență abisinian „din cauză că alctuirea armatei de rezistență s'a făcut cu încetineală, iar iurășul trupelor italiene a fost prea puternic și demoralizator pentru guvernul abisinian, cât și pentru Negus care se gândește la fugă și la salvarea familiei sale“.

BERLINER TAGEBLATT din 2 Mai anunță oficial „fuga Negusului cu un tren special, în care și-a luat familia și avutul, îndreptându-se spre portul Gibuti, unde se va îmbarca pe un vapor englez, cu destinația Palestina“.

„Addis-Abeba e cuprinsă de flăcări, focul a fost pus de bandiți, care mișună și pradă în tot orașul.

„Iar Abisinia e pustiită de foame și populația a ajuns să vadă în italieni pe adevărații salvatori, fiindcă guvernul abisinian, în frunte cu Negusul, nu mai îngrijește decât de ei.

„Intr'adevăr, încheie ziarul, o soartă cumplită pentru sârmanii abisinieni“.

Intr'altă ediție, același ziar, scrie:

„Ce ironie. Pe când Negusul predică „rezistență până la ultima picătură de sânge“, el fuge rușinos, salvându-și averea la adăpostul și sub ocrotirea engleză. Evident că în asemenea condiții poporul abisinian, care s'a văzut trădat chiar de Împăratul lui, nu mai poate avea niciun entuziasm de luptă și victoria italiană e asigurată“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 2 Mai anunță „Badoglio arte portas!“ și însoțește exclamația cu știri disperate despre soarta Capitalei și a abisinienilor.

BERLINER TAGEBLATT din 3 Mai scrie:

„Știri precise, venite din Addis-Abeba, spun că Negusul a fost îndemnat la fugă de către ambasadorul englez în Abisinia, care, de acord cu guvernul britanic, i-a pregătit și asigurat fuga la Gibuti și în Palestina“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 3 Mai anunță:

„Catastrofa Abisiniei e deplină. Nimeni și nimic nu e de salvat. Totul e în flăcări, și Addis-Abeba și satele și depozitele. Prăpăd, jale și pârjol pretutindeni, desna-dejde desăvârșită. Nicio scăpare de nicăieri.

„Italienii sunt de fapt stăpânii deplini ai Abisiniei“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 3 Mai anunță oficial „triumful italienilor pe toată linia și înfrângerea desăvârșită a abisinienilor, cu toate unele ușoare încercări de rezistență pe frontul de Sud, unde Graziani a avut de suferit unele pierderi trecătoare“.

Comentând situația creată prin plecarea Negusului din Addis-Abeba, BERLINER TAGEBLATT din 4 Aprilie scrie:

„Conflictul italo-abisinian nu s'a terminat încă. Se afirmă că guvernul din Londra nu va înceta de a apăra principiile Societății Națiunilor. Sancțiunile vor fi lichidate, iar soarta Societății Națiunilor va fi condiționată de această lichidare și de modalitățile în care ea va fi îndeplinită.

„Faptul brutal al cuceririi Abisiniei de către italieni rămâne însă și nu trebuie să i se nesocotească importanța față de problemele politicii generale. Nu trebuie să ne așteptăm ca Marea Britanie să lase Italiei această pradă bogată și această poziție care domină două continente. Aci va începe jocul politic al cărui sfârșit nu poate fi prevăzut de nimeni. Negusul nu va abdica, ci continuă să-și revendice titlul. Acesta este un mijloc de presiune pe care Marea Britanie îl va folosi în rezolvirea finală a chestiunii abisiniene“.

Presa elvețiană.

GAZETTE DE LAUSANNE din 4 Mai scrie în legătură cu situația creată în Abisinia și cu problema sancțiunilor:

„Fapt este că guvernul britanic a suferit o grea înfrângere. El trebuia, dacă înțelegea să interzică Italiei cucerirea ei colonială, să împingă lucrurile până la bararea canalului de Suez.

„El a preferit după zadarnică demonstrație a marelui flote în Mediterană să pue în mișcare instituția dela Geneva, aducându-i, atât ei, cât și țărilor care o compun, cel mai rău serviciu. Căci neputința Societății Națiunilor s'a dovedit mai mult ca în trecut, iar Statele în relații comerciale cu Italia sunt și vor rămâne grav dăunate în interesele lor.

„Este într'adevăr o greșală de a crede că odată sancțiunile ridicate, situația de altădată se va recrea automatic. Închiderea fruntariilor nu a pus stavilă războiului, dar a permis guvernului fascist de a accelera industria națională și de a continua opera de etatizare. Italia s'a străduit să se îndestuleze prin ea însăși și a reușit parțial. Unele poziții nu se vor restabili, multe piețe nu se vor mai redeschide. Era oare nevoie de aceasta pentru agravarea crizei care bântue în Europa? Seuză d-lui Baldwin și a colegilor săi este ce s'au supus opiniei publice. Această opinie cerea ceva imposibil: ea cerea cu o voce aproape unanimă să se pue obstacol întreprinderii fasciste, dar ea nu voia să audă de războiu.

„Lipsit de energie, ministrul a cedat, și avem motive de a ne teme că va mai ceda încă în împrejurări mai grave decât războiul din Etiopia“.

Presa sovietică.

Intr'un articol de fond, consacrat viitoarei sesiuni a consiliului Societății Națiunilor, JOURNAL DE MOSCOU din 5 Mai scrie:

„Vieța pășește mai repede decât discuțiile Societății Națiunilor. Una din chestiunile puse la ordinea de zi a sesiunii din Mai a și fost aproape retrasă de aceea a vieții. Negusul a fugit din Abisinia, hotărînd în mod evident să înceteze lupta împotriva Italiei. Problema care se pune actualmente este de a ști cum să se împiedece ca soarta Abisiniei să nu fie rezervată și unor State Europene.

„Triumful d-lui Mussolini este, fără îndoială, triumful tuturor adversarilor mărturisitori sau oculti ai principiului Societății Națiunilor și ai securității colective. Ei afirmă că Societatea Națiunilor a și dat faliment, că nu este bună la nimic, că este inutilă. Noi, din partea noastră, spunem: Societatea Națiunilor nu e bună la nimic? Ei bine, să o facem bună pentru ceva și atunci nu numai că va fi utilă, ci va fi indispensabilă.

„Pactul Societății Națiunilor nu arată cu precizie în care cazuri sancțiunile trebuiesc aplicate împotriva agresorului, nici cine este obligat să le aplice. Nicăieri nu se găsește definiția agresorului, cine trebuie să constate agresiunea, când intră în vigoare sancțiunile prevăzute

și nici dacă aceste sancțiuni sunt în general obligatorii pentru cineva.

„Încercările făcute pentru a aduce precizie și claritate în această chestiune cardinală, s'au lovit de rezistența amatorilor de „elasticitate“.

„Falimentul Societății Națiunilor și al pactului său actual nu înseamnă încă falimentul securității colective, căci această securitate nu a existat încă până acum și trebuie abea să fie creată.

„Este evident că nu este cu putință să aperi independența membrilor Societății Națiunilor, aplicând măsurile ea sancțiunile aplicate Italiei, îndeosebi atunci când este vorba de micile State europene. În asemenea cazuri va trebui să se aplice sancțiuni economice și boicaturi în toată amploarea lor, cu obligația pentru toți membrii Societății Națiunilor de a participa fără nicio dezerțare.

„Dar, asemenea măsuri nu vor salva nici ele pe victima agresiunii dacă nu se recurge, paralel, la sancțiuni militare. Sancțiunile militare, desigur, nu pot fi obligatorii pentru toți membrii Societății Națiunilor și aci trebuie să vină în ajutor pactele regionale.

„Aceasta este direcția în care trebuie să se opereze reorganizarea Societății Națiunilor pentru ca ea să devină un instrument de pace, care să poată împiedeca agresiunea, ca și un instrument care să permită pedepsirea agresorului.

„Viitorul apropiat va arăta dacă membrii conducători ai Societății Națiunilor au intenția serioasă de a studia mijloacele eficace pentru a împiedeca o catastrofă europeană sau dacă sunt dispuși să joace și în viitor jocul mărunț al întrebărilor și răspunsurilor și să schimbe memoria cu agresorul.

„În acest caz, toate chestiunile, oricare ar fi ele și în primul rând aceea a independenței Austriei pot fi re-

trase dela ordinea zilei în același fel cum a fost retrasă actualmente chestiunea abisiniană“.

Presă suedeză.

Fuga neașteptată a Negusului și ocuparea iminentă a Addis-Abebei de către trupele italiene a produs o adâncă impresie în Suedia.

SOCIALDEMOKRATEN din 3 Mai, ziarul partidului guvernamental, arată că ultimele evenimente din Abisinia aduc prejudicii extrem de grave Genevei, ca și guvernului din Londra. Ziarul afirmă că prestigiul britanic va fi clătinat în toate părțile lumii și în special în țările mici.

Cea mai mare parte din ziare exprimă același punct de vedere. Astfel DAGENS NYHETER scrie: „Anglia, fiind cea mai importantă putere dela Geneva, a avut prin urmare și cea mai mare răspundere, dar bazele morale și materiale lipsesc pentru a se putea reacționa“.

STOCKHOLMS TIDNINGEN declară: „A sunat ceasul când trebuie să se facă o judecată definitivă asupra Genevei, potrivit actelor sale, care, după împrejurări, se identifică cu actele marilor puteri. Dacă nu se începe nicio acțiune, Suedia va trebui să tragă consecințele din experiența abisiniană și să se gândească la propria sa siguranță“.

Atitudinea presei arată că decepția este generală.

Pe de altă parte ziarele atribue mare importanță unei interpelări anunțată de d. Bagge, șeful partidului conservator, cu privire la necesitatea unei reforme a Societății Națiunilor. De asemeni se așteaptă cu nerăbdare declarația pe care ministrul de externe al Suediei o va face la Geneva la 11 Mai.

DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO

Presă germană.

Chestionarul puterilor locarniene adresat Germaniei prin mijlocirea Marii Britanii a făcut, în ultima săptămână, obiectul unor stăruitoare comentarii în presa germană.

Astfel KÖLNISCHE ZEITUNG din 24 Aprilie, în editorialul intitulat „Chestionarul“ și cu subtitlul „Muzica de ison a Parisului“, scrie între altele:

„Plebiscitul între cititorii lui LE JOURNAL, asupra chestiunii: dacă sunt pentru o înțelegere și o apropiere franco-germană, a produs 135.000 de voturi afirmative și 62.000 negative, iar la întrebarea dacă pacea Europei depinde de apropierea franco-germană, 162.000 de cititori au răspuns afirmativ și numai 49.000 negativ.

„Această anchetă a ziarului parisian a încureat, prin rezultatele ei nedorite de oficialitatea franceză, socotelile d-lor Flandin și Sarraut, mai ales acum în preajma alegerilor parlamentare și ceea ce supără și mai mult e faptul că întrebări asemănătoare au fost adoptate de guvernul britanic și în chestionarul adresat Germaniei.

In încheiere, ziarul scrie:

„Dacă aceste întrebări supără sau stânjenesc guvernul francez în acțiunea și țintele politicii sale externe, apoi guvernul german e hucuros, fie și numai pe această cale plebiscitară particulară, că vede o trezire a opiniei pu-

blice franceze la realitățile vremurilor de azi, și aceasta nu poate rămâne fără ecou și în sânul guvernanților francezi. De altfel suntem siguri că alegerile parlamentare vor manifesta și mai bine acest curent de înțelegere și apropiere directă franco-germană.

„Pe de altă parte suntem convinși că în adâncul convingerii poporului francez sălășluiește aprobarea și pentru pretențiile Germaniei de-a redobândi o parte din imperiul colonial pierdut, atât de necesar existenței poporului german, mai ales că orice francez știe că marile jertfe de restituire le va suporta Anglia, care a euhuris prea mult“.

Intr'alt articol din același ziar, intitulat: „O întrebare sinceră“, se analizează noua situație creată de chestionarul puterilor locarniene adresat Germaniei și, după ce se susține că trecerea lui prin purgatoriul guvernului britanic a ameliorat puțința de apropiere și de răspuns a Germaniei pentru o înțelegere, articolul încheie astfel:

„Germania trebuie, din motive economice, juridice și morale, să stărue asupra restituirii coloniilor sale. Este o chestiune de existență, nu una de politică și de ambiție“.

FRANKFURTER ZEITUNG din 25 Aprilie se ocupă în editorialul intitulat: „Dorinți franceze privitoare la negocierile cu Germania“, de străduințele guvernului francez de-a convinge guvernul britanic ca în chestiona-

rul puterilor locarniene adresat Germaniei să domine spiritul și pretențiile franceze, prea cunoscute din recentele discursuri și declarații politice ale d-lui Flandin.

„Pe cât știm, scrie ziarul, însă, guvernul britanic, cu toată stăruința d-lui Eden și a angajamentelor și hotărârilor luate de statele majore locarniene, nu va adopta întocmai textul francez, ei îl va transpune într-o formă mai împăcinitoare, păstrând totuși principiile fundamentale ale pactului Ligii Națiunilor, în ceea ce privește securitatea și pacea europeană.

„Tonul polemic și agresiv al d-lui Flandin va fi abandonat în chestionarul britanic, mai ales că s'a dovedit, în conflictul italo-abisinian, ineficacitatea art. 16 din pact, atunci când a fost vorba să se aplice sancțiuni colective împotriva Statului socotit agresor“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 26 Aprilie scrie că „Franța dorește ca Eden să introducă în chestionarul englez către Germania întrebările lui Flandin, dar încercarea s'a isbit de împotrivirea guvernului britanic, care, pentru netezirea drumului și înlesnirea negocierilor de înțelegere europeană și mai ales franco-germană, a înlăturat tonul polemic și l-a atenuat, ca chestionarul să poată fi discutabil și acceptabil“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 26 Aprilie, scrie:

„Italia nu joacă după cum îi cântă sau îi flueră Franța în chestia locarniană și socotește că: pretențiile franceze sunt utopice“.

Același ziar, din 27 Aprilie, scrie:

„După informațiile care le-am putut avea cu privire la pregătirea chestionarului locarnian britanic asupra propunerilor germane de pace, se pare că se proiectează și o reformă a statutelor și pactului Ligii Națiunilor, sugerată de sigur de propunerile germane de pace, care cuprind și putința înțelegerilor directe între națiuni pentru securitatea reciprocă, precum și restrângerea puterilor Ligii“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 30 Aprilie comentând unele păreri exprimate în presa engleză periodică, favorabilă Germaniei, subliniază părerea d-lui William Harbutt Dawson, după care „procedul Germaniei de a se scutura de jugul umilinței, impus prin Versailles, e justificat și legătura Londra-Paris socotită păgubitoare“.

„Germania este în drepturile ei să pretindă, pe temeiul egalei îndreptățiri cucerite prin actul dela 7 Martie, restituirea imperiului ei colonial. O cere nevoia de existență a celor 70 de milioane de germani care se sufocă azi în granițele prea strâmte ale Reichului de azi“.

BERLINER TAGEBLATT din 3 Mai scrie:

„Cine pescuiește în apă tulbure, strică Europei. Așa face Anglia dela o vreme în politica sa externă“.

Presă franceză.

L'OEUVRE din 27 Aprilie scrie că *părerea la Berlin și la Londra este că „Germania va răspunde în mod dilatoriu și cât mai târziu cu puțință chestionarului englez, spre a menține actuala situație europeană haotică pentru care Fuehrerul nu poate decât să se felicite“.*

Ziarul adaugă: „Primul gând care se manifestă în unele cercuri germanofile din Londra este că Reichul va cere, înainte de orice, suprimarea articolului 16 al pactului Societății Națiunilor. Ca o consecință a carentei Societății Națiunilor în chestiunea italo-abisiniană, pare mai mult ca probabil că guvernul englez se va declara de

acord, ceea ce ar prefăce Societatea Națiunilor într'un fel de Curte de justiție dela Haga mai vie, și care ar păstra tradiția reuniunii oamenilor de Stat din toate țările. Starea de nesiguranță și de haos, în care acțiunea Reichului menține Europa, este considerată la Berlin ca deosebit de favorabilă pentru a despărți de Franța, unul câte unul, pe aliații ei din Europa centrală și Balcani, ba chiar și pe cei mai depărtați.

„Fuehrerul ar putea, deci, să creadă că, dacă propunerile sale vor menține Franța într'un desacord mai mult sau mai puțin adânc cu Anglia și ar pune-o astfel în neputința de a lua o atitudine, încetul cu încetul s'ar ajunge numai la un diferend franco-german pe care Germania l-ar soluționa ca în 1870.

„Acesta pare a fi planul pe care Fuehrerul se va strădui să-l urmeze în lunile viitoare“.

L'INTRANSIGEANT din 30 Aprilie, privitor la chestiunea fortificațiilor din Rhenania, scrie:

„Această problemă nu interesează numai Franța. Ea preocupă și pe aliații noștri. De această chestiune depinde viitorul nostru de mare Putere, capabilă de a veni în ajutor, într'un caz eventual, micilor State care și-au pus încrederea lor în noi.

„Conferința Înțelegerii Balcanice va avea, de sigur, în curând, ocazia de a considera, sub toate aspectele, aceste grave chestiuni. Partida care se joacă este, deci, capitală pentru Franța. E vorba de a ști dacă vom accepta sau nu să sacrificăm alianțele și să ne lăsăm sau nu izolați“.

LE TEMPS din 1 Mai, sub titlul „Primejdii“, scrie în legătură cu situația de nesiguranță a Europei: „La 7 Martie Germania a săvârșit un act pe care art. 44 al tratatului dela Versailles îl califică de „act ostil“. Societatea Națiunilor n'a luat însă până astăzi nicio măsură de represiune.

„Aceeși pasivitate se constată, în ciuda stăruințelor franceze, din partea puterilor semnatare ale Locarnului. Această mare lovitură izbită, Reichul este ispitit de a profita de situația haotică în care se află Europa pentru a trage cât mai multe foloase. În ce direcție se știe. Guvernul Schuschnigg se menține în Austria numai grație energiei și patriotismului pe care le desfășoară.

„Dar lipsit de certitudinea sprijinului italian și îndoindu-se de concursul temeinic al Societății Națiunilor, el apare extrem de vulnerabil.

„Este adevărat că s'a desmințit eri atât la Viena cât și la Berlin, svonurile de pregătiri militare care au circulat de o parte și alta a fruntariei austro-germane.

„Totuși, dacă pericolul nu este iminent, trebuie să fim pregătiți a-i face față“.

L'OEUVRE din 1 Mai constată că *ministrii britanici ar fi găsit chestionarul englez „prea precis“.*

„După cât putem afla, scrie ziarul parisian, e de presupus că ideea cabinetului englez este următoarea: sesiunea dela 11 Mai, la Geneva, trebuie să fie complet consacrată Italiei și unei reglementări mai complete a chestiunii italo-abisiniene.

„Dacă până atunci Germania va fi primit un chestionar prea precis și dacă bineînțeles dânsa va fi răspuns în mod îngrijorător pentru securitatea Europei, problema italo-abisiniană, sub amenințarea marelui pericol german, va dispărea din nou sau va fi tratată într'un mod care nu poate fi pe placul Angliei.

„Se crede în unele cercuri bine informate dela Londra, că guvernul englez este pe punctul de a transforma chestionarul precis într'un memorandum particular vag, care ar fi remis Reichului cu câteva zile înainte de 11 Mai. Cabinetul englez ar face atunci cunoscut Franței că după acest memorandum vag, guvernul britanic ar

putea trimite un ministru pentru a se informa pe lângă guvernul german despre dispozițiile sale definitive.

„Vedem cât de mult Franța se va găsi desavantajată de faptul acestei manopere engleze, care este, trebuie s'o reunoaștem, foarte vicleană“.

Presă engleză

Ziarele engleze se ocupă pe larg de chestionarul pe care guvernul britanic îl va prezenta guvernului german pentru lămurirea unora din punctele memoriului Reichului.

DAILY TELEGRAPH din 24 Aprilie, ca și cele mai multe din ziarele britanice, crede că acest chestionar va fi prezentat guvernului german de sir Eric Phipps, ambasadorul Angliei la Berlin.

NEWS CHRONICLE cu aceeași dată afirmă că deși chestionarul va avea forma unui demers pur britanic, totuși o înțelegere a intervenit între d-nii Eden și Boncour la Geneva, în ce privește conținutul acestui chestionar.

DAILY MAIL presupune că d. Eden are intențiunea de a pune întrebări guvernului german în numele puterilor locarniene, astfel încât să determine o conferință generală la care ar asista și un reprezentant al Reichului.

NEWS CHRONICLE din 25 Aprilie, ca și restul ziarelor, anunță că d. Corbin, ambasadorul Franței la Londra, a vizitat pe ministrul de externe englez pentru a-i sugera câteva probleme adiționale, pe care d. Eden le-ar putea supune d-lui Hitler.

MORNING POST, cu aceeași dată, enumără chestiunile în plus propuse de Franța, subliniind pe a doua și a șasea: Ce vrea Germania prin egalitate colonială, mandate la fel cu Franța și Anglia, sau să-i se înapoieze toate coloniile din trecut; acceptă Germania statutul Danzigului, statul-quo în Memel și independența Austriei?

TIMES din 25 Aprilie, discutând suplimentul de chestionar propus de Franța se referă cu deosebire la independența Austriei.

OBSERVER din 26 Aprilie este informat de către corespondentul său din Berlin, că acolo se așteaptă primirea chestionarului cu oarecare îngrijorare.

De asemenea faptul că unele din aceste chestiuni se vor referi și la problemele Europei Centrale și de răsărit, este foarte neplăcut guvernului german, „cu toate că atari probleme aparțin soluției generale a problemelor politice europene“.

DAILY EXPRESS din 27 Aprilie anunță că în cursul săptămânii, puterile locarniene își vor relua activitatea convorbirilor privitoare la un viitor plan pentru pace, și anume: „D. Hisew va răspunde chestionarului prezentat de d. Eden, care va duce la noi discuții — probabil la Londra — între guvernele Germaniei, Franței, Belgiei și Angliei; iar unul din numeroasele subiecte de discutat va fi viitorul fostelor colonii germane“. Ziarul crede că dacă se va face propunerea că toate mandatele asupra acestor colonii să fie predate pentru o nouă alocare, guvernul englez nu, se va opune propunerii.

MORNING POST din 28 Aprilie publică un articol privitor la chestionarul guvernului britanic, ce urmează să fie remis la Berlin, articol în care analizează propunerile de pace ale d-lui Hitler, semnalând acele părți ce sunt menite să dărâme întreg sistemul juridic care stă la baza noilor State și noilor frontiere europene. „Astfel, primul paragraf din propunerile d-lui Hitler vorbește despre tratatele libere și sacre. Aceasta înseamnă că orice tratat care n'a fost liber consimțit și semnat nu este valabil. În acest caz, subliniază MORNING POST, trata-

tele dela Trianon, Saint Germain, Versailles și Neuilly nu vor fi respectate de Germania.

„Chestionarul britanic, care va fi trimis la Berlin, va ține seamă de aceste observațiuni“.

NEWS CHRONICLE din 30 Aprilie își arată satisfacția față de tendința pe care o constată în cercurile britanice de a se amâna orice hotărâre asupra tratativelor despre Locarno, până ce spiritele din Franța și Germania se vor mai liniști. Totuși nu crede că este înțeles ca această tendință să prelungească prea mult perioada de nehotărâre, cu speranța ca criza care devine din ce în ce mai acută se va rezolva singură.

„Mai ales, adaugă ziarul, că germanii nu vor grăbi de loc să dea răspunsurile la întrebările ce li se vor pune, și atunci, la 11 Mai, e îndoios dacă se va putea începe lucrările pregătitoare pentru rezolvarea înteiilor pașnice de a readuce pe Germania în Ligă, de a face din Ligă o organizație mai dinamică, de a schița pactele generale sau regionale de asistență mutuală, precum și un nou tratat, completat cu un pact aerian, care să înlocuiască tratatul dela Locarno“.

MORNING POST, din 30 Aprilie, crede că va fi necesar un nou consiliu de miniștri pentru aprobarea finală a chestionarului, așa că acesta va fi comunicat guvernului german abia la începutul lunii Mai, ceea ce va lăsa guvernului german abia vreo săptămână ca să răspundă până ce se întrunește consiliul Societății Națiunilor la Geneva.

O bună parte dintre ziarele engleze din 1 Mai își exprimă mirarea față de întârzierea pusă în a trimite guvernului german chestionarul privitor la propunerile de pace făcute de d. Hitler. Ziarele afirmă că în consiliul de miniștri intrunit în ajun s'ar fi hotărât amânarea trimiterii încă pentru o săptămână.

DAILY TELEGRAPH crede că amânarea redactării definitive a fost hotărâtă în urma discuțiilor pe care chestionarul le-a cauzat în sânul cabinetului.

„Este evident, judecând după curente din opinia publică — adaugă ziarul — că pot fi deosebiri de păreri între membrii cabinetului“.

Ziarul mai face și alte presupuneri asupra cauzelor pentru care s'a amânat remiterea chestionarului. Socotește că cea mai importantă poate fi curentul puternic pentru limitarea obligațiilor Mării Britanii numai la Statele apusene.

„Se va vedea, încheie ziarul, dacă guvernul va putea domina și canaliza toate aceste curente spre a-și determina apoi o linie a politicii sale externe“.

MANCHESTER GUARDIAN, cu aceeași dată, scrie că s'au manifestat unele divergențe asupra problemei dacă chestionarul trebuie să cuprindă întrebări numeroase și precise sau mai puține și cu un caracter mai general.

„Guvernul britanic, trimițând acest chestionar, adaugă ziarul, nu urmărește să pună Germania într'o situație difeică, ci numai să netezească drumul pentru negocierii“.

TIMES din 1 Mai scrie că remiterea chestionarului britanic pe calea diplomatică normală nu implică renunțarea la o eventuală vizită a unui ministru britanic la Berlin.

THE OBSERVER din 3 Mai 1936 este de părere, cu privire la chestionarul pe care guvernul britanic urmează să-l prezinte Germaniei și la negocierile în curs, că ele sunt inutile atâta vreme cât sancțiunile nu vor fi desființate din diplomația europeană.

CĂLĂTORIA LUI SIR AUSTEN CHAMBERLAIN ÎN EUROPA CENTRALĂ

Presă engleză.

Vizita lui Sir Austen Chamberlain în țările din Europa Centrală este privită de presa engleză ca având numai scopul de a cerceta situația din Europa Centrală și eventual de a găsi o soluție satisfăcătoare a situației actuale.

NEWS CHRONICLE din 24 Aprilie este informat de către corespondenții săi speciali din Berlin și Roma că Germania socotește vizita ca defavorabilă politicii de revizuire a tratatelor, iar în Italia vizita a produs oarecare temeri pentru înțelegerea ungaro-austro-italiană.

MORNING POST din 25 Aprilie constată că vizita lui Sir Austen în Europa centrală este urmărită cu multă bănuială de către ministerul de externe al Germaniei.

Totuși presa engleză, în timp ce semnalează numai vizita lui Sir Austen, se abține de la orice comentarii.

Mai mult încă, DAILY MAIL precum și celelalte ziare ale Lordului Rothermere nu publică nicio informație în privința acestei vizite.

MORNING POST din 27 Aprilie este însă informat din Budapesta că Sir Austen a avut o lungă convorbire cu contele Bethlen, în cursul căreia acesta a combătut cu îndârjire planul francez prin care se propune respectarea statului-quo-ului european încă pentru 25 de ani.

TIMES din 28 Aprilie este informat de corespondentul său din Viena că vizita d-lui Chamberlain s'a transformat într'un adevărat turneu de informațiuni. „Sir Austen Chamberlain a putut constata, îndeosebi, că situația internă a Austriei este mai stabilă decât se părea dela distanță. El a putut să-și dea seama că în Europa centrală există probleme mai grele decât în oricare altă parte, dar că, dacă nu intervine un cataclism general, timpul și răbdarea le vor putea soluționa“.

DAILY TELEGRAPH cu aceeași dată publică o informație tot din sorginte vieneză, din care reiese că Sir Austen Chamberlain, deși a întâlnit numeroși monarhiști la Viena, niciunul dintre ei nu a sugerat că problema restaurării Habsburgilor ar face parte din domeniul politicii practice.

„Părerea lui Sir Austen Chamberlain pare a fi că, dacă Germania permite austriacilor să guverneze Austria cum înțelege ei, ar fi posibile cele mai amicale relații între Austria și Germania.

„Se pare, încheie DAILY TELEGRAPH, că Sir Austen Chamberlain nu împărtășește neliniștea exprimată în anumite cercuri în legătură cu prietenia dintre Cehoslovacia și Rusia Sovietică“.

MORNING POST din 29 Aprilie anunță plecarea lui Sir Austen din Viena direct la Londra și cu această ocazie scrie:

„Impresia pe care și-a format-o Sir Austen Chamberlain în cursul șederii sale în Europa centrală este că situația acestui e mult mai stabilă decât și-o închipuise d-sa. Acum este mai mult ca oricând convins de necesitatea păstrării independenței Austriei.

În privința restaurării monarhiei în Austria, Sir Austen, fără a socoti problema ca fiind de actualitate, totuși o admite în principiu“.

Ziarul insistă din nou asupra faptului că vizita lui Sir Austen a fost strict particulară și că nu a avut nicio misiune sau vreun plan hotărât pentru reconstruirea sistemului dunărean.

Presă iugoslavă.

VREME din 29 Aprilie publică o corespondență din Budapesta în care spune că scopul călătoriei lui Sir Austen Chamberlain la Viena, Praga și Budapesta, este studierea tuturor problemelor dunărene.

„Această vizită dovedește că guvernul englez se interesează în mod deosebit de chestiunile din Sud-Estul Europei“, adaugă ziarul.

POLITICA din 30 Aprilie, publică un articol asupra problemelor dunărene, în legătură cu interesul pe care Anglia pare a-l acorda în ultimul timp problemei austriace. Ziarul arată că vizita lui Sir Austen Chamberlain în capitalele Europei centrale are o semnificație deosebită față de situația din Mediterana, de raporturile cu Franța și de dorința de a vedea Germania intrând din nou, în concertul marilor puteri europene.

„Popoarele dunărene nu pot decât să se bucure de această nouă orientare a opiniei publice britanice. Participarea Angliei la evenimentele Europei centrale și din Balcani ar fi o garanție că noul echilibru de forțe care lucrează în interesul independenței micilor națiuni și al păcii mondiale ar fi întărit. Acordul franco-britanic, încheie ziarul, atât de necesar în Europa, va trebui să facă dovada existenței sale în Balcani, cât și în Europa dunăreană“.

ALEGERILE DIN FRANȚA

Presă franceză.

Ziarele de extrema stângă își exprimă satisfacția pentru marele succes obținut de Frontul Popular. Ziarele de dreapta își manifestă surprinderea față de rezultatul care întrece cele mai sumbre pronosticuri.

În ziarele de informații rezultatele sunt înregistrate în modul următor:

„Alegerile, scrie EXCELSIOR din 4 Aprilie, par a răspunde speranțelor partidelor de extrema stângă. Comu-

niștii câștigă numeroase locuri. Socialiștii își mențin pozițiile și sunt beneficiarii Frontului Popular“.

PETIT PARISIEN subliniază „o puternică alunecare spre extrema stângă“.

Pentru LE MATIN comuniștii apar ca marii beneficiari ai Frontului Popular: „Întărirea extremelor nu este de natură a favoriza constituirea unei majorități cuminte și durabile. Totuși, pe hârtie, Frontul Popular dispune de o majoritate suficientă pentru a guverna fără dificultăți“.

L'OEUVRE anunță cu satisfacție că Frontul Popular e biruitor pe toată linia. „Franța, în oroarea pe care o are de fascism, și-a dat o Cameră în care gruparea socialistă, sprijinită de o puternică fracțiune comunistă, va fi cea mai numeroasă. Imprenă cu republicanii aliați, socialistii dețin comenzile și răspunderea pentru libertățile Franței. O mare speranță populară, care nu trebuie deziluzionată, îi duce la putere.

„Marele învins este colonelul de la Rocque, conducătorul Crucilor de Foc. Acesta este marele dușman public, împotriva căruia s'au ridicat masele. Deoarece comunistii au declarat că nu vor participa la guvern, trebuie ca, fără întârziere, d-nii: Blum, Daladier și Paul Boncour, să-și facă datoria, spre a pune în aplicare voința manifestată de alegători“.

LE POPULAIRE anunță victoria sa și înfrângerea reacțiunii. „Acceptăm, scrie ziarul, mandatul pe care ni-l dă democrația franceză. Reacțiunea va pune totul în mișcare spre a opri elanul popular și a se opune voinței votului universal. Suntem gata a răspunde“.

Ziarul comunist L'HUMANITÉ scrie: „Poporul francez a votat pentru pâine, pace și libertate. Ziarul arată că comunistii au înfrânt în regiunea Parisului pe cei mai de seamă conducători ai drepte și încheie printr'un apel ca populația să treacă, cu calm, la realizarea programului din 14 Iulie al Frontului Popular“.

ECHO DE PARIS constată că alegerile au fost „roșii“. Nu avem nimic a ne reproșa și nu ne mai rămâne decât să facem apel la prietenii noștri să nu cedeze descurajării.

Ziarul de dreapta LE JOUR scrie: „Succesul comunistilor a întrecut prevederile cele mai pesimiste. Câștigurile lor au fost realizate împotriva radical-socialiștilor, dar partidele naționale au suferit și ele o gravă înfrângere. Șefii acestor partide au fost decimați“.

L'AMI DU PEUPLE scrie că noaptea de duminică spre luni a fost copleșitoare; din minut în minut asistăm la creșterea valului revoluției care se întindea asupra bietei noastre țări.

Ziarul socialist-național LA VICTOIRE scrie: „Trebuie să plătim greșeala psihologică și politică dela 6 Februarie 1934, care a făcut muncitorimea să creadă că Republica este amenințată de reacțiune. Trebuie să plătim greșeala mobilizărilor Crucilor de Foc, care au alarmat masele populare. Mai este timp să schimbăm metoda și să adoptăm înșfârșit un program politic și economic în stare să atragă mulțimea celor nemulțumiți pe care mediocritatea programelor naționale îi aruncă spre extrema stângă“.

Sub titlul „După triumful electoral, puterea“, LE POPULAIRE scrie sub semnătura d-lui Leon Blum următoarele:

„Trebuie să se recunoască de toată lumea că prin votul de ieri, poporul francez și-a vădit voința cu o forță zdrobitoare. Această voință nu mai îngăduie nicio discuție și nicio șicană. Ea nu va mai suferi nicio rezistență. Ea trebuie să fie executată. În fața Camerei va trebui să se prezinte un guvern al Frontului popular.

„Ținem să declarăm fără a pierde nicio clipă că suntem gata să ne îndeplinim rolul care ne revine de a constitui și conduce un guvern al Frontului popular“.

Hotărîrea guvernului de a rămâne în funcțiune până la 1 Iunie, nu constituie o surpriză pentru zărele franceze din 6 Mai.

„Hotărîrea este conformă uzanțelor, declară PETIT PARISIEN. Constituția n'a precizat nimic în această materie, dar uzanțele au putere de lege“.

EXCELSIOR anunță pentru începutul lunii Iunie un guvern socialist, prezidat de d. Blum și care va beneficia de participarea radicalilor și de sprijinul comunist.

Ziarul comunist L'HUMANITÉ scrie: „Suntem gata să dăm concursul nostru și să garantăm stabilitatea unui guvern care ar realiza voința maselor și ar face o politică de pace, înlăuntru ca și în afară. Unui asemenea guvern nu-i punem problema împărțirii portofoliilor“.

In LE POPULAIRE, d. Leon Blum scrie că nu cunoaște valoarea aurului ieșit de curând, dar crede că ieșirile sunt mai puțin însemnate decât afirmă unele zvonuri. „Ele nu corespund unor cereri ale marelui public. Opinia publică este de un calm perfect. Ea așteaptă fără cea mai mică îngrijorare și cu un viu interes schimbarea pe care un guvern al Frontului Popular o va aduce în gestiunea treburilor publice. Panica financiară sau monetară nu ar putea fi decât efectul unei manevre sau al unui complot al câtorva „emigranți interni“, împotriva suveranității naționale. Nimic nu ar putea să scuze un asemenea procedeu pentru că nimic nu-l justifică“.

Presa germană.

Presa germană a păstrat o atitudine rezervată față de alagerile din Franța, însă după primul scrutin, și-a exprimat îngrijorarea față de succesul socialismului-comunist.

Astfel, BERLINER TAGEBLATT din 30 Aprilie scrie:

„Era și firesc, ca după pactul franco-sovietic, opinia publică franceză să fie influențată puternic de propagandistii comuniști.

„Sunt efervescente ale luptelor electorale desmățate, sunt ciocniri de curente care se pot desfășura în voie, însă tot așa de adevărat este că ceea ce se întâmplă acum în Franța e treabă fără socoteală și mai târziu, aceeași Franța se va căi.

„Oricum ar fi și oricare ar fi rezultatele finale ale alegerilor din Franța, nu trebuie uitat un lucru esențial, că totdeauna i-a plăcut populației jocul electoral și variațiunile parlamentare, istoria ei politică o dovedește, însă atunci când țara se află la grele răspântii, patimile politice încetează și dela un capăt la altul al parlamentului intervine cu foarte puține excepții nefericite, o uniune sacră salvatoare.

Franța nu trebuie confundată cu alte țări unde asemenea jocuri electorale ar fi primejdioase, dacă nu chiar dezastruoase“.

In același spirit comentează și celelalte zăre germane, alegerile din Franța.

Presa sovietică.

Comentând rezultatul alegerilor din Franța, ISVESTIA din 5 Mai scrie:

„Paznic al celor mai glorioase tradiții democratice, poporul francez a răspuns în mod demn d-lui Hitler“.

Ziarul sovietic, subliniind victoria Frontului Popular, trage concluzia că „fascismul este în declin în Europa“.

PRAVDA numește alegerile din Franța „plebiscitul păcii“ și relevă succesul dobândit de comuniști la țară.

KOMSOMOLSKAIA PRAVDA, organul tineretului comunist, socotește că proletariatul a dovedit că este

„singura forță franceză capabilă să susțină lupta pentru pace și democrație“.

Presă sovietică înregistrează cu o vie satisfacție rezultatele primului scrutin în alegerile parlamentare din Franța și, constatând că populația franceză se arată dușmană fascismului, exprimă încrederea în victoria definitivă a „Frontului popular“ la scrutinul al doilea.

Cu acest prilej IZVESTIA din 28 Aprilie publică un articol intitulat „Eșecul forțelor reacționare din Franța“, în care examinând situația partidelor după primul scrutin, conchide:

„Fasciștii din Franța, oamenii zilei de 6 Februarie, precum și protectorii lor germani au primit în ziua de 26 Aprilie răspunsul maselor franceze. Răspunsul acesta e clar: poporul francez este împotriva fascismului și împotriva acelor care provoacă războiul“.

PRAVDA din aceeași zi spune:

„Rezultatele primului scrutin sunt foarte semnificative. Ele dau posibilitatea de a stabili atitudinea maselor de alegători și prezintă o bază pentru a se putea prevedea viitoarea compunere a Camerei deputaților“.

Afirmând că după aparență rezultatele primului scrutin par a fi favorabile partidelor de dreapta și de centru, dar că în realitate, toate aceste grupări și-au epuizat for-

țele și că de fapt „Frontul popular“ este acela care are cele mai multe șanse la al doilea scrutin, PRAVDA conchide:

„Pregătirile pentru cel de al doilea scrutin, decisiv, al alegerilor pentru Camera deputaților franceză, se desfășoară sub semnul luptei continue între forțele „Frontului popular“ pe de o parte și cele ale reacțiunii și fascismului pe de alta“.

Presă evreiască din străinătate.

Cotidianul evreesc DER MOMENT din Varșovia, cu data de 4 Mai, comentând rezultatul alegerilor din Franța, consideră izbânda „frontului popular“ ca un bun augur pentru o politică statornică democrată, care va exercita înrăurirea ei asupra mai multor State din Europa.

„Frontul de stânga s'a dus la alegeri cu un plan stabilit care a cerut desființarea fascismului, introducerea reformelor sociale și distrugerea stăpânirii plutoerației. Afară de aceasta s'a exprimat pentru o politică internațională de securitate colectivă și pentru o desarmare controlată. S'a păstrat unitatea blocului care a dovedit o disciplină desăvârșită, reușind să obțină un succes atât de răsunător asupra partidelor din dreapta.

„Rezultatul ultimelor alegeri arată că poporul francez n'a întrerupt tradițiile de liberalism și democrație și nu se lasă indus în eroare de curentele reacționare care răspândesc ura și setea de sânge.

„Noul parlament francez se va deschide sub semnul partidelor de stânga și primejdia elementelor de dreapta este pentru o vreme inexistentă“.

VIZITA D-LUI KOSCIALKOWSKI LA BUDAPESTA

Presă austriacă.

Cu data de 23 Aprilie REICHSPPOST scrie într'o corespondență din Varșovia:

„Vizita d-lui Koscialkowski este un act de politeță formală fără însemnătate politică senzațională. Suntem pregătiți în ce privește știrile de alarmă care vor apare în presa cehă și română. Contradicția dintre punctul de vedere polon față de Ungaria și punctul de vedere al Micii Înțelegeri nu poate fi ascunsă. Polonia este pentru recunoașterea suveranității complete a Ungariei, adică pentru dreptul ei de autodeterminare cu privire la chestiunile militare și dinastice.

„Polonia mai este, însă, și pentru închiderea activă a Ungariei în sistemul concertului de pace european, ceea ce, firește, reclamă o reorganizare a Basiului Dunărean. Lucrul acesta este, însă, posibil numai printr'un compromis între Ungaria și Mica Înțelegere, iar nu printr'un dictat unilateral din partea acesteia din urmă. Teama cehă de concesiuni a împiedecat până acum toate încercările de apropiere. Cu atât mai multă simpatie are Polonia față de înțelegerea dela Roma.

„Cei din Ungaria se feresc să îngreuneze poziția amicilor poloni prin agitații revizioniste. În direcția aceasta. Ungaria nu desfășoară aci niciun fel de propagandă, evitându-se subiectul în convorbirile oficiale. Polonia se află dar, oficial, pe terenul tratatelor existente, alianța polono-română fiind recunoscută și în Ungaria ca o necesitate. Polonia va rămâne, deci, credincioasă obligațiilor ei. Dar, în general, opinia publică polonă este foarte accesibilă în ce privește nedreptatea întâmplată Ungariei, apărând, din când în când, diferite articole de ziare

și având loc manifestațiuni publice. Cu toată politica de realitate nu se poate tăgădui o tradiție de secole.

„Politica externă polonă rămâne totdeauna consecventă — leit — motivului ei de pace.

„Vizita d-lui Beck la Belgrad, proiectată pentru viitorul apropiat, va face, de sigur, impresie în cercurile Micii Înțelegeri, iar prin accentuarea simpatiilor polono-iugoslave și a politicii polone de echilibru va contribui la calmarea generală“.

REICHSPPOST cu data de 22 Aprilie scrie într'un articol semnat de d. O. Forst de Battaglia, cu privire la vizita d-lui Koscialkowski la Budapesta:

„Alianța polonă-maghiară-bulgară-baltică este completarea logică a înțelegerii franco-italiene și a unei politici de pace, care culminează în concilierea franco-germană“.

Presă cehoslovacă.

DIE ZEIT din 25 Aprilie scrie într'o corespondență din Varșovia:

„Vizita d-lui Koscialkowski la Budapesta este un preludiv. Polonia face atât spre Nord, cât și spre Sud, o politică de strângere a raporturilor pentru a întări greutatea ei față de marile puteri apusene cu care s'a înțeles foarte rău la conferința dela Londra“.

Presă iugoslavă.

OBZOR din Zagreb cu data de 30 Aprilie publică sub titlul „Raporturile polono-maghiare“, un articol, în care ocupându-se de ecoul pe care l-a avut în presă vizita d-lui Koscialkowski, scrie între altele că „deși presa ungară și cea polonă afirmă că vizita d-lui Koscialkowski la Buda-

Pesta nu are caracter politic, ziarul polon „*Kurjer Poranny*“ afirmă, cu această ocazie, că Polonia este dornică de o soluționare cât mai armonică a problemei dunărene. Ce se înțelege prin „rezolvarea armonică“, nu este clar pentru ca să știe că dorințele Ungariei sunt revizioniste. Oare „armonica rezolvare“ a problemei dunărene constă în restaurarea habsburgică? Presa polonă evită să răspundă în mod concret la această întrebare. Vizita d-lui Kosiolkowski la Budapesta a produs nemulțumire nu numai în Cehoslovacia, ci și în România, aliata Poloniei. Și pe drept cuvânt. Pentru că Polonia fiind aliată României nu poate să sprijine tendințele revizioniste maghiare“.

Ziarul POLITIKA din Belgrad cu data de 28 Aprilie publică, sub titlul „Aspirațiunile Ungariei“, un articol semnat de d. Baluggici, fostul ministru al Iugoslaviei la Berlin, care ocupându-se de vizita primului-ministru polon la Budapesta, spune că „această vizită a încurajat în Ungaria speranțele în vederea unei fortificări a activității revizioniste“.

Presa franceză.

LE JOURNAL din 26 Aprilie comentând sub semnătura d-lui St. Brice, vizita șefului guvernului polonez la Budapesta, scrie:

„Ungaria a devenit trăsătura de unire între Polonia și Italia. S'a creat astfel o situație care a stârnit îngrijorări în sânul Micii Înțelegeri.

„Totuși Polonia este aliata României. Dar această alianță a fost determinată pe vremuri de temerea comună inspirată de Soviete, într'o epocă când stabilirea unei bariere solide contra bolșevismului preocupa în primul rând Statele din răsăritul Europei. Îngrijorarea a rămas vie în Polonia. România a fost mai puțin refractară avantajelor unei înțelegeri cu Moscova.

„Ca toate Statele care au văzut în forța franceză, baza fundamentală a ordinului stabilit, România a fost profund turburată de peripețiile ultimelor săptămâni.

„Oare revizuirea nu este pretutindeni la ordinea zilei?

„Polonezii sunt aliații Francezilor și ai Românilor. Ei menajează însă atât Berlinul cât și Moscova. Ei fac avansuri Italiei și Ungariei. Toate acestea pun în evidență confuzia noilor metode. Ce să mai zicem de învinuirile ce se aduceau vechei diplomații, de a fi echivoacă“.

L'ORDRE din 1 Mai, comentând vizita d-lui Kosiolkowski la Budapesta, crede că o alianță polono-ungară este, pentru moment, neverosimilă.

„Ungurii, oricare ar fi afinitățile lor pentru polonezi, s'au plasat mereu dela pace încoace, pe terenul revizuirii clauzelor teritoriale ale tratatului dela Trianon, a remanierii, în profitul lor, a hărții Europei Centrale.

„Pare că prietenia polono-ungară este un fapt cert, dar atâta timp cât vor subsista în Europa unele resturi de prestigiu a învingătorilor, interesul Poloniei n'o poate aduce să ureze zdruncinarea ordinii europene prin reconstituirea în vechile sale granițe a regatului Sfântului Ștefan“.

Presa germană.

Presa germană s'a ocupat cu interes de vizita primului-ministru al Poloniei, d. Kosiolkowski, la Budapesta, căutând să-i tâlmăcească scopurile, atât după informațiile corespondenților ei din Varșovia, cât și după comentariile și aprecierile presei poloneze, toate, însă, în lumina intereselor germane.

Astfel, VÖLKISCHER BEOBACHTER din 23 Aprilie anunță această vizită ministerială, astfel, sub titlul

„Primul-ministru polon în drum spre Budapesta“:

„Această vizită poloneză la Budapesta, amânată de săptămâna trecută din cauza unor treburi politice interne, are însemnătatea ei politică deosebită, care nu trebuie să scape nimănui. Noi credem că ea are două scopuri:

„1. După intensificarea colaborării culturale polono-maghiare, începută mai de mult, Polonia voeste să lege și o apropiere politică mai intensă de Ungaria, bazată pe lozinea poloneză, exprimată recent la Londra, „Nimic peste noi, fără noi!“ , al cărei sens izvorăște din revolta Poloniei împotriva siluirii voinței popoarelor mici de către marile puteri apusene.

„2. Polonia a manifestat de curând un deosebit interes pentru Europa dunăreană. Deși prin situația ei geografică nu aparține bazinului dunărean și intereselor vitale ale țărilor dunărene, totuși ea se socotește interesată la proiectatul pact dunărean, ca țară învecinată prin interesele ei deosebite economice și, de ce să ascundem, și prin interese politice de vecinătate nesigură“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 24 Aprilie, poemind de vizita primului-ministru polonez la Budapesta, scrie:

„Toasturile schimbate la Budapesta între d-nii Gömbös și Kosiolkowski, la prânzul dat în onoarea oaspetului polonez, au avut darul să explice întru câtva rostul acestei întâlniri polono-maghiare, care vine să manifeste o pronunțată afecțiune poloneză pentru Ungaria, în care voeste să-și asigure un nou aliat, cu vădita dorință de-a participa la politica și interesele economice, exprimate prin proiectul pact al basinelui dunărean și totodată Polonia a voit să arate vecinilor săi unde își mai poate găsi aliațe“.

BERLINER TAGEBLATT din 25 Aprilie, într'un articol intitulat: „Politica Poloniei față de Ungaria“, scrie următoarele:

„După schimbul de toasturi dela Budapesta între Gömbös și Kosiolkowski, care au subliniat prietenia milenară polono-maghiară, se poate formula astfel rostul acestei întrevederi politice, aplicată la problemele practice de astăzi:

1. Amiciția polonă-ungară are, pe baza istoriei și a vieții reale, caracter de vecie.

2. Acțiunea ei principală se îndreaptă către apărarea civilizației europene contra Răsăritului, deci contra Moscovei.

3. Polonia are interese politice și economice în bazinul dunărean și va opune veto, dacă s'ar încerca un aranjament în bazinul dunărean fără colaborarea tuturor țărilor interesate.

4. Polonia e interesată la restabilirea unei frontiere comune polono-maghiare.

5. Polonia e împiedecată în dezvoltarea scopurilor ei de politica externă de anumite tratate, (ca, bunăoară, *adaugă ziarul*, de tratatul, încă în vigoare, militar polono-român îndreptat contra Moscovei).

6. Cu toate acestea Polonia intervine și stăruie, cel puțin teoretic, din cauza experienței istorice, pentru deplina suveranitate a tuturor țărilor și în special a Ungariei.

7. Polonia e, cu toate acestea, de părerea că această suveranitate deplină poate fi realizată și printr'o înțelegere directă între Ungaria și Statele Micii Înțelegeri. În primul rând Cehoslovacia ar trebui să fie gata pentru concesii.

8. Polonia va întreprinde, cu prilejul proiectatei vizite a d-lui Beck în Iugoslavia, o încercare de reconciliere a unora sau a tuturor țărilor dunărene, când se

va dovedi care dintre țările respective a înțeles rostul întrevederii polono-ungare de acum dela Budapesta.

9. Polonia înțelege amărăciunea Ungariei, provocată de planul Flandin, prin armistițiul politic pe 25 de ani, care-i zădărnicește revizuirea.

10. Polonia își exprimă în același timp simpatia pentru pactul în trei dela Roma, încheiat între Italia, Austria și Ungaria.

11. Polonia a fost obligată de situația ei geografică să caute și să găsească un *modus vivendi* cu Germania și de aceea a intrat în orice cerc de interese, în care se află și Ungaria tot din cauza situației ei geografice.

„Cu prilejul întrevederii dintre Gömbös și oaspele său polonez s'au încheiat la Budapesta, încheie ziarul, trei convenții, și anume: una economică, una consulară și una de clearing“.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 25 Aprilie, în notele sale marginale de considerații asupra politicii externe, se ocupă și de vizita primului ministru, polonez Koscialkowski la Budapesta și, între altele, o comentează astfel:

„Nici cercurile oficiale din Varșovia nu tăgăduie scopurile politice atribuite întrevederii polono-ungare dela Budapesta.

„Polonia a urmărit și urmărește, prin ministrul ei de externe, col. Beck, realizarea unui sistem de alianțe și legături cu diferitele țări mici învecinate, care să formeze un bloc politic condus de ea. Așa a fost încercarea neisbutită a lui Beck cu formarea blocului țărilor baltice, care n'a găsit decât un slab ecou și o abținere formală din partea Finlandei. Așa este cu încercarea făcută cu Statele scandinave, cu Belgia și acum cu Ungaria, după care urmează și aceea cu Iugoslavia.

„Cea cu Ungaria pornește din ura comună polono-maghiară'contra Cehoslovaciei, iar celelalte încercări urmăresc realizarea liniei politice și grupării de interese comune între Varșovia-Viena-Budapesta-Roma, dacă se poate cu trecerea prin Berlin.

„Interesele Poloniei corespund, desigur, acestei linii politice, însă nu-i mai puțin adevărat, că prin schimbarea direcționalului politicii sale, cu manifestările recente dela Budapesta, Polonia se găsește în ciocnire de interese, deopotrivă cu aliatele și amicele ei: Franța și România, ceea ce nu e tocmai așa de desconsiderat, noua orientare poloneză provocând fatal o îndepărtare a acestor două vechi aliante de Polonia.

„Dar linia politică mai sus descrisă nu este realizabilă numai cu voința Poloniei, ci ea depinde de rezolvarea altor probleme politice-economice mult mai mari ale Europei“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 25 Aprilie, comentând întrevederea politică polono-maghiară dela Budapesta, scrie că: „rezultatul ei practic constă în regăsirea tovărășiei de drum polono-maghiară, așa cum a mai fost de-a-lungul veacurilor între Craii poloni și unguri și această veche frăție s'a reînprospătat ea să nu rămâie numai o amintire a unui trecut de lupte comune și pășanii, ci să fie reutilizată și pentru combinațiile politice europene de azi“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 25 Aprilie subliniază, ca și celelalte ziare germane, importanța vizitei d-lui Koscialkowski la Budapesta și îi atribuie aceleași scopuri ca și celelalte ziare, cu adausul numai că „dorința de a ajunge la o graniță comună polono-ungară, ca pe vremuri, este mânăta acum de primejdia pe care Polonia o socotește venind dela Moscova prin penetrația ei politică în treburile Europei centrale“.

Presa engleză.

MANCHESTER GUARDIAN din 23 Aprilie publică o corespondență din Varșovia, sub titlul: „Polonia și Ungaria“, privitor la vizita primului-ministru polon la Budapesta. Ziarul crede că gestul se rezumă la întoarcerea vizitei făcută acum un an de generalul Gömbös la Varșovia. Constată, totuși, că presa polonă îi acordă destulă importanță, arătând că această vizită este accentuată în momentul de față de ceva mai mult decât de simpla dorință de a întări bunele sentimente dintre Polonia și Ungaria.

Presa maghiară.

Cu data de 26 Aprilie, *PESTER LLOYD*, sub titlul: „Polonia și Ungaria“, scrie:

„Vizita d-lui Koscialkowski la Budapesta n'a contribuit numai la intensificarea raporturilor amicale între Ungaria și Polonia, ci a adus, simultan, un adevărat serviciu politicii de pace europeană“.

Presa sovietică.

Comentând rezultatele tratativelor dela Budapesta între d. Koscialkowski, președintele Consiliului de Miniștri al Poloniei și guvernul ungar, *PRAVDA* din 29 Aprilie constată că semnarea acordului comercial și celui valutar între Polonia și Ungaria reprezintă un pas înainte înspre consolidarea colaborării polono-ungare, și apoi scrie:

„Din diferite surse putem afla că afară de discuțiile oficiale în legătură cu convențiunile semnate, au avut loc între oamenii de Stat polonezi și unguri tratative și asupra altor chestiuni.

„Mai multe ziare, aparținând diferitelor grupări politice, insistă asupra faptului că în decursul convorbirilor avute s'a ridicat și chestiunea „creării unei granițe comune polono-ungare“.

„Realizarea unui astfel de plan nu este posibilă decât pe calea războiului și a desființării Statului Cehoslovac. Cu drept cuvânt opinia publică cehoslovacă este îndârjită de faptul că atât în presa poloneză, cât și în cea ungară, se face o propagandă nestingherită în favoarea unor asemenea proiecte.

„În fine, nu se poate trece cu tăcerea nici mențiunile presei din occidentul european în ceea ce privește sensul antisovietic ce se ascunde în convorbirile secrete polono-ungare.

„Încă nu se cunoaște cât de departe au ajuns discuțiunile secrete polono-ungare. În orice caz planurile de colaborare militară între Polonia și Ungaria, și care prezintă o primejdie reală pentru pacea europeană, pot să fie la urma urmelor numai în profitul fascismului german. Intensificarea propagandei din presa germană în favoarea acestor planuri îndreptățește cu prisosință afirmatiunea noastră“.

Presa polonă.

Ziarele polone consacra numeroase articole vizitei d-lui Koscialkowski la Budapesta.

Între altele, *DOBRY WECZOR* din 24 Aprilie scrie următoarele:

„Astăzi colaborarea polono-ungară se desfășoară cu mult succes în diverse domenii politice. Pe timpul vizitei d-lui Gömbös la Varșovia s'a luat în discuție și colaborarea în domeniul spiritual.

„În prezent la Budapesta se va proceda la semnarea noilor acorduri polono-ungare.

„Aceste acorduri vor constitui baza viitoare a dezvoltării relațiilor între cele două țări.

„Politica celor două State este caracterizată printr-o tendință sinceră și un respect reciproc a intereselor esențiale a țărilor respective.

„Polonia, care se interesează cu mult interes de tot ce se referă la bazinul dunărean, lucrează în favoarea consolidării raporturilor în această regiune.

„In acest sens sunt îndreptate eforturile celor două țări, scrie în concluzie ziarul, pentru că amicitia lor constituie un important element în opera consolidării Europei Centrale“.

GAZETA POLSKA din 1 Mai publică sub titlul „Vizita la Budapesta“ un articol, în care, în legătură cu vizita d-lui Koscialkowski la Budapesta, se ocupă de re-

lațiunile polono-ungare și afirmă că Polonia nu dorește altceva decât normalizarea relațiilor în Bazinul Dunărean.

Ziarul scrie între altele:

„Ecourile presei iugoslave și române dovedesc că și aceste țări, situate pe Dunăre, au înțeles rolul și intențiunile Poloniei“.

CZAS din 2 Mai scrie despre vizita d-lui Koscialkowski la Budapesta:

„Cu toate că această vizită nu are niciun caracter politic, cu toate că ea se referă numai la chestiuni culturale și economice, totuși ea va contribui la consolidarea relațiilor internaționale, sincere și pașnice, în Europa Centrală“.

PROBLEMA AUSTRIEI

Presa austriacă.

NEUES WIENER JOURNAL din 22 Aprilie publică un articol de fostul prim-ministru al Belgiei, Henri Comte Carton de Wiart. După ce arată că opinia publică belgiană pricepe situația dificilă și delicată a Austriei, încheie cu următoarele: „Patria mea nu se simte atinsă de tendințele de restaurare, care în primul rând trebuiesc privite ca o problemă austriacă internă“.

Același ziar publică conferința ținută de d. Schuschnigg la Milano. D. Schuschnigg a declarat între altele că Austria revendică drepturi nelimitate în ce privește chestiunile ei interne, întru cât nu va întrebuița aceste drepturi în desavantajul altora.

NEUES WIENER JOURNAL cu data de 1 Mai publică un articol de contele Vladimir d'Ormesson, în care scrie între altele:

„In cazul când ar dispărea Austria, dispărea și ideea europeană. De aceea Franța este hotărâtă să apere cu orice preț și cu toate puterile, dacă va fi nevoie și cu armele, libertatea Austriei.

„Grija de libertatea austriacă lasă să apară introducerea serviciului federal ca un mijloc important de apărare. N'ar trebui să se discute formalități, din cauză că știm că serviciul federal nu înseamnă o amenințare pentru niciun Stat, ci numai o asigurare pentru Austria însăși“.

Presa iugoslavă.

Cotidianul NOVOSTI din Zagreb cu data de 30 Aprilie, sub titlul „Chestiunile în jurul Austriei“, publică un articol, în care scrie între altele:

„Când cancelarul Austriei, dr. Karl Reuner, a părăsit palatul dela Saint-Germain, în care s'au semnat acordurile de pace, el a declarat că existența Austriei ca țară independentă în actualele ei granițe este garantată de forțele internaționale, cu alte cuvinte d-sa a reușit să creeze o nouă Elveție.

„D-rul Seipel, care a urmat după Reuner, a realizat în adevăr această neutralitate a Austriei prin garanția Marilor Puteri.

„In timpul acela Austria nu prezenta altceva decât o modestă țară cu un regim democratic bine definit și care se silea să-și asigure consolidarea internă“.

Infățișând situația actuală a Austriei, ziarul relevă că din toate punctele de vedere situația Austriei este departe de a fi asemănătoare cu aceea a Elveției.

„Conform pactului dela Saint-Germain, înarmarea Austriei a fost limitată.

„Fostul cancelar Dollfuss a creat o nouă constituție conform prevederilor tratatului dela Saint-Germain.

„Constituția corporativă a republicii Austriei dela 1 Aprilie 1934 a prevăzut, în cazul unei necesități, angajarea unei apărări civile.

„Acest paragraf a servit d-lui Schuschnigg drept motiv pentru introducerea serviciului militar obligator, pretextând pericolul german în special după remilitarizarea zonei rhenane“.

OBZOR, din 1 Mai, într'un lung articol, se ocupă de chestiunea Austriei, deasupra căreia, după însuși declarația cancelarului Schuschnigg, s'au adunat iarăși norii:

„In ce constă acest pericol de care a vorbit cancelarul Schuschnigg la Baden și din ce parte vine el?“, se întreabă ziarul iugoslav.

Analizând mai de aproape această chestiune, adaugă că acești nori sunt interni și în strictă legătură cu activitatea național-socialistă din Austria, cu raporturile austro-germane și o altă întreagă serie de lucruri care atrag atenția întregii Europe.

„Falimentul Societății „Phönix“ — continuă ziarul — a clarificat, în mare măsură, raporturile dintre cei doi dictatori austriaci, Schuschnigg și Starhemberg, și concepțiile lor în privința soartei Heimwehrului“.

Presa elvețiană.

LA TRIBUNE DE GENÈVE, din 4 Mai, sub titlul: „Necunoscută austriacă“, scrie:

„Pentru a pune, în fine, capăt puternicei efervescente care se manifestă la Viena și intrigilor amenințătoare care se țes în jurul chestiunii dunărene, cabinetul din Londra se îndreaptă azi spre Berlin. Bazându-se pe faptul că Marea Britanie a semnat protocoalele și declarațiile dela Geneva, care garantează independența și inviolabilitatea Austriei, d. Eden se prepară să adauge la chestionarul pe care îl va transmite Reichului, în numele celor trei Puteri locarniene, un alineat prin care va cere d-lui

Hittler să precizeze în mod clar intențiile sale față de mica Republică vecină.

„Or, răspunsul pe care îl va da asupra acestui punct, cancelarul german va avea, pentru viitorul Europei întregi, o importanță capitală, căci numai atunci se va

ști dacă svonurile alarmante care continuă să circule, privitor la realizarea iminentă a Anschlussului sunt, într'adevăr, întemeiate sau dacă e, mai ales, vorba de manopere de propagandă de care poporul austriac ar avea cel dintâiu de suferit“.

MOARTEA REGELUI FUAD AL EGIPTULUI

Presă engleză

Ziarele socotesc că situația creată prin moartea Regelui Fuad al Egiptului, face ca viitorul acelei țări să fie privit cu oarecare îngrijorare. În general, se subliniază faptul că Regele Fuad îsbutise, grație marilor sale calități diplomatice, să mențină stabilitatea necesară în politica internă și să împiedece venirea la putere a partidului naționalist Wafd, ostil Mării Britanii, deși el însuși nu era un prieten al imperiului britanic.

MORNING POST, din 29 Aprilie, subliniază că interesele Egiptului nu pot fi servite decât printr'o strânsă și amicală înțelegere cu Marea Britanie.

THE OBSERVER din 3 Mai scrie că:

„Moartea Regelui Fuad complică o situație deja foarte încurcată în Egipt. Fostul rege, care era autoocrat, prefera să guverneze fără constituție și nu avea nicio încredere în Parlament. Abil, mai curând decât progresist, el își datora tronul influenței britanice, deși era departe de a fi o simplă unealtă a Ministerului Afacerilor Străine britanice. El avea un profund dispreț față de politicienii țării sale“.

Ziarul recomandă mult tact și discreție consiliului de regență, care va guverna până la majoratul noului rege, în momentul când Marea Britanie și Egiptul discută revizuirea relațiilor lor și când Egiptul elaborează o nouă Constituție.

„Politica internă va agita încă opinia publică egipteană, dar faptul dominant îl constituie situația internațională creată de războiul abisinian“.

Presă franceză

În numărul din 29 Aprilie, LE TEMPS exprimă părerea că moartea Regelui Fuad poate să însemne o etapă extrem de importantă în politica Egiptului și să aibă repercursiuni serioase asupra situației din Africa orientală și chiar în Mediterana:

„Moartea Regelui Fuad, continuă ziarul, nu este toamă de natură a înlesni o clarificare trainică a situației din valea Nilului. Prințul Faruk, moștenitorul tronului, crescut în Anglia, este în vârstă de numai 16 ani, astfel încât va trebui să se instiue o regență pentru care, potrivit prevederilor Constituției, pusă din nou în vigoare, este necesară aprobarea Parlamentului.

„Date fiind cunoscutele sentimente ale partidului naționalist, care este aproape sigur că va dispune de majoritate în viitorul Parlament, hotărârea Adunării deputaților nu va răspunde poate dorințelor Mării Britanii, în ce privește alegerea Regenței, în elipa în care Anglia și Italia se cioenese în Africa orientală.

„Influența Italiei în cercurile politice importante din Egipt creează condiții absolut noi pentru controlul direct sau indirect al Mării Britanii în valea Nilului“.

Pe de altă parte, L'INFORMATION, scrie:

„Este aproape sigur că Marea Britanie va fi nevoită să acorde concesiuni serioase naționalismului egiptean. Neapărat, e totuși foarte puțin probabil ca Anglia să facă vreo concesiune în ce privește retragerea trupelor britanice din Cairo sau Alexandria și în ce privește regimul capitulațiilor juridice. Dar nu e cătuși de puțin imposibil ca Marea Britanie să accepte abrogarea capitulațiilor financiare care permit supușilor străini să trăiasă în Egipt, fără a plăti impozitul pe venit către Statul egiptean. Chiar numai acest fapt poate avea importante consecințe nu numai asupra intereselor și regimului cetățenilor britanici, ci și al supușilor altor State, locuind în Egipt, ca de pildă cetățenii francezi și italieni“.

Presă italiană

Moartea Regelui Fuad al Egiptului dă presei italiene prilejul de a-și înteeți campania anti-britanică.

În numărul din 29 Aprilie, GIORNALE D'ITALIA bănuiește că întârzieră plecării prințului moștenitor Faruk spre patrie se datorește influenței cercurilor oficiale britanice. Ziarul vorbește deschis despre o intrigă a guvernului englez, care ar fi voit să știe mai întâiu cum va fi alcătuit consiliul de regență.

TEVERE prevede vremuri grele pentru Egipt, considerând că, prin luptele intestinale ce se întrevăd, această țară este expusă la o accentuare a tutelei engleze. „După moartea Regelui Fuad și până la domnia efectivă a moștenitorului său, Anglia va putea de ușurință, scrie TEVERE, să strângă — cu concursul unui consiliu de regență foarte docil — legăturile menite să împiedice o desvoltare liberă și o consolidare a suveranității Egiptului. Englezii vor exploata, fără îndoială, slăbirea actuală a puterii monarhiste în Egipt. Independența mai mult formală decât reală a acestei țări, va fi supusă unor intervenții brutale din partea Angliei. Va ști oare Egiptul — întreabă în concluzie TEVERE — să-și valorifice cu bărbătească energie măcar acele drepturi care, după părerea Angliei, pot fi acordate unui popor de bandiți și de schingiuiți de oameni, în timp ce sunt refuzate unei națiuni civilizate, care are o veche și glorioasă istorie?“.

Ziarul TEVERE, scrie cu după moartea regelui Fuad, Egiptul se găsește într'o situație destul de delicată față de Anglia.

„Lupta partidelor în Egipt au favorizat o înăsprire a controlului englez. Murind Regele, mai înainte ca moștenitorul să aibă vârsta stabilită pentru a se sui pe tron, Anglia va face ca printr'o regență docilă, să întărească barierele care vor opri pe noul rege să se consolideze.

Va ști oare Egiptul să revendice cel puțin acele drepturi pe care Anglia și le arogă?“.